22 ՓԵՏՐՈՒԱՐ 1995 ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ № 32 (786)

Ազգ

Azg
armenian daily

Արդէն 1.4 միլիոն է հանգանակուել հօգուտ Ղարաբաղի

ԼՈՍ ԱՆՋԵԼԵՍ (մեր թղթակից. Ն. Ռախոսով). Մեր երեկվա համարում հաղորդել էինք, թե փետրվարի 18-ի առավոտյան ժամը 2:30-ի դրությամբ 315 հազար դոլարի էր հասել Գլենդելում թելեմարաթոնով հօգուտ Արցախի հանգանակված գումարը: Նույն օրվա ավարտին, ամփոփելով արդյունքները, պարզվեց, որ հանգանակված գումարը հասել է 1.408.656 ամերիկյան դոլարի: Թելեմարաթոնը կազմակերպել էր Հայ ազգային խորհրդի «Արցախ» ֆոնդի միջոցով. ՀՅԴ տարբեր շրջանակների նախաձեռնությամբ: 16 ժամ շարունակ, 300 կամավորներ, 80 հեռախոսների վրա եւ 15 հաղորդավարների օգնությամբ հեռուստատեսությամբ հանգանակում էին ազգային հանձնառություն ունեցող մարդկանց նվիրատվությունները: Անցյալ տարի նույն ֆոնդը, Արեւմտյան բանի առաջնորդ Վաչե սրբ. Հովսեփյանի աջակցությամբ հանգանակել էր շուրջ 1.5 միլիոն դոլար: Իսկ երկու ամիս առաջ, դարձյալ բեյնծառայութեան օգնությամբ «Մեդիքլ Սարվիս» բժշկա-բարեսիրական ընկերությունը հանգանակել էր շուրջ կես միլիոն:

ԱՆԾԻԽԱՐԾ

Թուրք դեսպանը կշտամբում է ամերիկացի կոնգրեսականին

ՎԱՇԻՆԳՏՈՆ, 20 ՓԵՏՐՎԱՐ, ԱՓ: Դիվանագիտական կենցաղավարության տեսակետից անսովոր մի արարքով, Մ. Նահանգներում Թուրքիայի դեսպանը կշտամբեց Կոնգրեսի անդամներից մեկին՝ ասելով, թե վերջինիս ջանքերը մարդասիրական հարցերի կապակցությամբ Թուրքիային քննադատելու «բարոյական իրավունքը»:

Ներկայացուցիչների պալատի անդամ Քրիստոֆեր Հ. Սմիթին (Նյու Ջերսի) ուղղած իր նամակում դեսպան Նուզհեթ Կանդեմիրը հարցականի տակ առավ Թուրքիային ամերիկյան օգնությունը չտրամադրելու մասին կոնգրեսականի ներկայացրած օրինագծի դրդապատճառները:

Դեսպանի նամակը, որը կրում է փետրվարի 15 թվականը եւ հրապարակվեց ուրբաթ օրը, նշանակալից է նրանով, որ դիվանագետները եւ հատկապես Թուրքիայի նման սերտ դաշնակից երկրների ներկայացուցիչները հազվադեպ են հրապարակային քննադատության ենթարկում ամերիկացի օրենսդիրներին: Սմիթը եւ դեմոկրատ կոնգրեսական Ջոզեֆ Քենեդի 2-րդը (Մասաչուսեթս) համահեղինակներն են «Մարդասիրական օգնության միջանցքի մասին» օրինագծի, որը Ներկայացուցիչների պալատին էր հղվել անցյալ չորեքշաբթի օրը: Այնուամենայնիվ, թուրք դեսպանի նամակն ուղղված էր միայն Սմիթին:

Թեեւ օրինագծում որեւէ երկրի անուն չի նշվում, Սմիթն այն ներկայացնելիս ասել էր, թե իրենց նշանակետը Թուրքիան է, քանի որ այդ երկիրը խոչընդոտում է 300 հազար հայ փախստականներին հասցեագրված օգնության առաքումը: Նա Անկարայի այդ կեցվածքը կապակցել էր Ադրբեջանին աջակցելու թուրքական քաղաքականությանը: «Ինչ կլինեն Թուրքիայի կապերը Ադրբեջանի հետ, ասել էր Սմիթը, այդ երկիրը որեւէ պատճառ չունի խոչընդոտելու ամերիկյան մարդասիրական օգնության առաքումը Հայաստան»:

«Բազմաթիվ կոնգրեսականներ, գրում է Կանդեմիրն իր նամակում, այսպես կոչված մարդասիրական խնդիրների շրջանակի ծառայություն մատուցելու ընթացքում ադրբեջանցիներին են ընտրում որպես դյուրին թիրախի»: Դեսպան Կանդեմիրը առարկել է նաեւ Ադրբեջանին Մ. Նահանգների կառավարական օգնությունն արգելող օրենքի դեմ: «Մինչեւ որ դուք եւ ձեր գործընկերները անկեղծ քանի չքայլեք (վերացնելու Ադրբեջանի օգնության արգելքը), բարոյական իրավունք չեք ունենա քննադատելու Թուրքիային մարդասիրական օգնությունը արգելակելու հարցի առթիվ», գրում է դեսպանը: Կոնգրեսական Սմիթի կողմից անմիջական արձագանք դեռեւս չի եղել դեսպանի նամակին:

Տես նաեւ էջ 8

ԱԺՄ ներկայացուցիչները ՀՈՒԱԿ գրասենյակում

Փետրվարի 21-ին, նախօրոք ձեռք բերված պայմանավորվածության համաձայն, ՅՈՒԱԿ գրասենյակ այցելեցին ԱԺՄ վարչության նախագահ եւ նախկին վարչապետ Վազգեն Մանուկյանն ու նույն վարչության անդամներ, ԳԽ պատգամավորներ Սեյրան Ավագյանն ու Արշակ Սադոյանը:

Հյուրերն ընդունվեցին ՅՈՒԱԿ Կենտրոնական վարչության ատենապետ Ռուբեն Միրզախանյանի եւ փոխատենապետ Կարեն Կոստանդյանի կողմից:

Հանդիպման ընթացքում կողմերը մանրամասնորեն շարադրեցին իրենց տեսակետները Հայաստանում տիրող սոցիալ-տնտեսական եւ ներքաղաքական իրավիճակի մասին, ինչպես նաեւ արծարծեցին առաջիկա խորհրդարանական ընտրությունների հետ առնչվող հարցեր: Երկուստեք շեշտվեց արդար ընտրությունների ապահովման գծով համագործակցելու անհրաժեշտությունը: Որոշվեց շարունակել երկու կազմակերպությունների միջեւ շփումները:

ՆԵՏԱՅՈՒՆ

Լրագրողներին բռնի կերպով տեղափոխեցին մետրոյի մոտ

«Գոլոս Արմենիին» միացավ ցուցարարներին

Երեկ ՀՀ նախագահի նստավայրի մոտ շարունակվեց փակված ռուսական միջոցների լրագրողների նստացույցը, որին միացավ նաեւ «Գոլոս Արմենիի» թերթի խմբագրակազմը «Մենք ձեզ հետ ենք» լոզունգով: Մինչ այդ, առավոտյան, երբ նստացույցի մասնակիցները նոր էին տեղավորվում նախագահի նստավայրի ճաղաշարերի մոտ, միլիցիայի աշխատակիցները փորձել են խոչընդոտել, իսկ Արաբկիրի շրջանային միլիցիայի տեղակալ Տարոն Բաղդասարյանը ասել է. «Այսօր մնացեք, իսկ վաղը ձեզ այստեղից կհանենք»: Սակայն «Հայլուրի» տնօրեն Բագրատ Սարգսյանի ասելով, ժամը 13:00-ին ՆԳՆ-ի հասարակական կարգի պահպանման ոստիկանական ջոկատների աշխատակիցները շրջապատել են նստացույցի վայրը եւ այնտեղից հանել հավաքված ավտոբուսներին, իսկ նստացույցի մասնակիցներին հարկադրել են, որ անցնեն փողոցի մյուս կողմը՝ մետրոյի Բաղրամյան կայանի մոտ:

Հանդիպելով «Ազատամարտի» փոխխմբագրի դիմադրությանը, իսկ այնուհետեւ նաեւ կայարանում հավաքված ու հայհոյելով նստացույցի մյուս մասնակիցներին, նրանց ստիպել են փոխել նստացույցի վայրը: Ըստ որում, Բագրատ Սարգսյանի ասելով, նախ ասել են, թե կարգադրությունը եղել է «վերեւներից», իսկ հետո փոխգնդապետ Սամվել Պողոսյանը հայտարարել է, թե ինքն է որոշում կայացրել:

«Հայլուրի» տնօրենը նշեց նաեւ, թե այդ գործողությունն այնքան էլ կապված չէ Ռուսաստանի Պետդումայի պատգամավորների այցի հետ: «Ոստիկանների դեկավարների նյարդերը չդիմացան», ասաց նա եւ ավելացրեց, որ իրենք ուզում են գրավոր պատասխան ստանալ, մինչդեռ նախագահի մամուլի քարտուղարը հրավիրում է զրույցների, որոնք կարող են ձայնագրվել եւ խեղաթյուրված ձեւով ներկայացվել հանրությանը: Իր հերթին, նախագահի մամուլի քարտուղարը հայտնեց, որ իր հետ հանդիպելու ցանկություն նստացույցի մասնակիցները չեն հայտնել, իսկ ինչ վերաբերում է նրանց բարձրացրած հարցերին, ապա օրինականությունը վերականգնելու համար նրանք պետք է դիմեն դատարան:

Ա. Հ.

ՏԱՄԱՈՍ

Հերքում «Լրագրին»

«Լրագիր» թերթն անդրադառնալով ՅՈՒԱԿ գրասենյակի վրա կողոպուտի նպատակով կատարված հարձակմանը, գրել էր, որ հարձակվողները իբր «բացել են ՅՈՒԱԿ ԳԽ նախընտրական արշավ ծավալելու համար նախատեսված գումարները»: ՅՈՒԱԿ Կենտրոնական վարչության գրասենյակն այդ ենթադրությունը հերքող սույն հաղորդագրությունը ուղարկեց նաեւ «Լրագիր» թերթի խմբագրությանը:

«Ինչպես միշտ, հղում կատարելով «խաչաձեւող» աղբյուրներին, փետրվարի 21-ի ձեր համարում «Պայքար» ՅՈՒԱԿ գրասենյակի չհրկիզվող պահարանում» նյութում ենթադրություններ եք անում, որ թալանվել են ԳԽ նախընտրական արշավ ծավալելու համար նախատեսված գումարները:

Լիազորված ենք հայտարարելու, որ նման ենթադրություններն ու մեկնաբանման փորձերն անհիմն են ու մտացածին: Փետրվարի 20-ին, ձեր հրապարակումից մի օր առաջ, «Ազգն» արդեն անդրադարձել էր միջադեպին. մանրամասները կներկայացվեն միայն գործի հետաքննության ավարտից հետո»:

Նոր խորհրդարան Կրգըզստանում

Կրգըզստանի խորհրդարանն ընտրված է. սա է փետրվարի 19-ին Կրգըզստանում անցկացված խորհրդարանական ընտրությունների երկրորդ փուլի արդյունքը: Ինչպես վկայում են կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի փետրվարի 21-ին տարածած տվյալները, նոր խորհրդարանը բազմազգ կլինի: Երկրորդ փուլում, ինչպես հաղորդում է ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ը, հաղթել է 64 կրգըզ, 5 ռուս, 7 ուզբեկ, 1 գերմանացի եւ 1 կարաչայցի: Պատգամավորներ են դարձել 4 կին: Ընտրություններում իրենց թեկնածուներին առաջադրած 12 կուսակցություններից անցել են 8 կուսակցությունների ներկայացուցիչները: Ամենից շատ են կոմունիստները:

ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ

ՀՀ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Համաշխարհային բանկը աջակցում է սոցիալական ներդրումների ծրագրերին

Ստորագրվեց 400 հազար դոլարի համաձայնագիր

ՎԻՈԼԵՏ ՍԱՖԱՐՅԱՆ. Համաշխարհային բանկի կողմից իրականացվող ծրագրերի նախապատրաստման, այդ աշխատանքների կազմակերպման համար ՀԲ-ն Հայաստանի կառավարությանը որպես օգնություն տվեց 400 հազար ամերիկյան դոլար: Այդ մասին համաձայնագիրը ստորագրեցին ֆինանսների նախարար Լեւոն Բարխուդարյանը եւ Հայաստանում Համաշխարհային բանկի ներկայացուցիչ Վահրամ Ներսիսյանցը: ՀԲ-ի ներկայացուցիչը ստորագրումից հետո հայտարարեց, թե դա նախանշում է սոցիալական ներդրումների ծրագրի իրականացման սկիզբը: Նրա ասելով, այս տարվա գարնանը սպասվում է, որ Համաշխարհային բանկի գերագույն ատյանը կվավերացնի այդ վարկը: Լեւոն Բարխուդարյանը նշեց, թե համաձայնագրով տրվելու է երկարաժամկետ, արտոնյալ վարկ, որը կապահովի սոցիալական ենթակառուցվածքների զարգացումը եւ դրա հետ առնչվող զբաղվածության խնդիրների լուծումը: Սոցիալական ներդրումների հիմնադրամի կառավարական հանձնաժողովի նախագահ, ՀՀ էկոնոմիկայի նախարար Արմեն Եղիազարյանի ասելով, արդեն իսկ ավարտին է մոտենում յոթ նախագծերի մշակումը, որոնց ֆինանսավորումը բանկը կշարունակի դրանց հաստատումից հետո:

Ընդհանուր առմամբ, Համաշխարհային բանկի կողմից սկսված 10-15 մլն. դոլարի ծրագիրը նախատեսված է 3 տարվա համար: Էկոնոմիկայի նախարարի կարծիքով, այդ օգնությունը բայց կսա մեղմացնելու ծանր կայուն տնտեսության անցումը: Յուրաքանչյուր ծրագրի համար նախատեսվում է մոտ 50 հազար ամերիկյան դոլար: Աշխատանքի եւ սոցիալական ապահովության նախարար Ագաս Ենոքյանի ասելով, զբաղվածության համար նախատեսված ծրագիրը բայց կսա լուծել 5000 գործազուրկների աշխատանքով ապահովելու հարցը: Իսկ առողջապահության նախարար Արա Բաբլոյանը թեեւ դժվարացավ ասել, թե ինչ չափով գումար կհատկացվի առողջապահությանը, բայց հիշեցրեց, որ ծրագրերից մեկով Արմենիայի շրջանում կկառուցվի հիվանդանոցային փոքր համալիր: Ըստ նրա, ոլորտի առողջապահության տարեկան ծրագիրը կարժենա, ազգային եկամտի 8,8 տոկոսը (այսինքն 70 մլն. դոլար) պետք է տրվի բժշկությանը, մինչդեռ այս տարվա ծրագրով տրվել է ընդամենը 3,6 տոկոսը (27 մլն. դոլար): Այս տարվա ընթացքում նախատեսվում է նաեւ ԱՄՆ-ից ստանալ 12 մլն. դոլար, Գերմանիայից 4 մլն. դոլար եւ Ճապոնիայից 1 մլն. դոլար, որոնք կնպաստեն առողջապահության ոլորտի զարգացմանը:

«ԱՐՄԵՆԻԱ» ԲԱՆԿ

Կարապետ Ռուբինյանը խոստացավ արագացնել հարցի քննությունը

Փետրվարի 21-ին ՀՀ նախագահին առընթեր հաստիկ վերահսկողական կոմիտեի պետ Կարապետ Ռուբինյանը հանդիպում ունեցավ «Արմենիա» բանկի տուժած ավանդատուների 5 հոգանոց հանձնախմբի հետ: Ավանդատուների ներկայացուցիչները, դատապարտելով ՀՀ կենտրոնական բանկի վարչությանը, ինչպես նաեւ լուծարային հանձնաժողովի անդամներին տվյալ հարցի շուրջ ցուցաբերվող ոչ լուրջ («մասնակի արանքով») վերաբերմունքի համար, պահանջեցին նախ հանդիպել ՀՀ նախագահի հետ եւ այնուհետեւ մինչեւ մարտի 1-ը սկսել ավանդատուների ներդրած գումարների վճարումները:

Պարոն Ռուբինյանը ավանդատուների ներկայացուցիչներին խոստացավ հարցի շատ լուծման նպատակով մոտակա երկու օրերի ընթացքում իր մոտ հրավիրել ՀՀ գլխավոր դատախազ Արտավազդ Գեւորգյանին, Կենտրոնական բանկի նախագահ Բագրատ Ասատրյանին, լուծարային հանձնաժողովի եւ ժողովրդի կողմից ընտրված հանձնախմբի անդամներին: Ինչ վերաբերում է ՀՀ նախագահի հետ հանդիպմանը, ապա, պարոն Ռուբինյանի կարծիքով, դրա անհրաժեշտության հարցը կլուծվի սույն վերոհիշյալ «բանակցությունների» հետո:

Ա. Դ.

Ելցինը 2 օրով մեկնեց Բելառուս. Եզրափակիչ հզոր ակորդ

Ռուսաստանի նախագահ Բորիս Ելցինը փետրվարի 21-ին երկօրյա պաշտոնական այցով մեկնել է Բելառուս: Ռուսաստանի պետության ղեկավարի ուղեւորությունը, ինչպես հաղորդում է ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ը, կդառնա ռուս-բելառուսական ակտիվ շփումների շարքի հզոր եզրափակիչ ակորդը, որոնք տեղի են ունեցել վերջին երկու տարում պայմանագրի պատրաստման, բարեկամության, բարիդրացիության եւ համագործակցության մասին պայմանագրի ստորագրման նախաշեմին: Իսկ ի՞նչ է սպասում Ռուսաստանի նախագահին բելառուսական հողում: Կրեմլի իրազեկ աղբյուրներից ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ի թղթակիցն որոշ մանրամասներ են հայտնի դարձել Բորիս Ելցինի Մինսկում կայանալիք այցելության վերաբերյալ: Այցի առավել պատասխանատու պահը նախագահներ Ելցինի եւ Լուկաշենկոյի առանձնազրույցն է, որը կտեւի մեկուկես ժամ եւ այնուհետեւ կշարունակվի ընդլայնված կազմով: Բանակցությունները կավարտվեն Ռուսաստանի Դաշնության եւ Բելառուսի Հանրապետության միջեւ բարեկամության, բարիդրացիության եւ համագործակցության մասին պայմանագրի ստորագրման արարողությամբ: Բանակցությունների կենտրոնում կգտնվեն տնտեսական միավորման, երկկողմ առեւտրի փոխանակության ծավալների ընդլայնման, ազգային առեւտրի արտադրողներին օգնության ցույց տալու հարցերը: Չեն շրջանցվի նաեւ ԱՊՀ շրջանակներում Ռուսաստանի եւ Բելառուսի փոխգործողության հարցերը, որոնք, Իվան Ռիբկինի արտահայտությամբ, «ԱՊՀ-ում համագործակցության յուրատեսակ չափանիշ են»:

ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ

digitised by A.R.A.R.@

ԱՆՁՈՒԴԱՐՁ

Ստոկհոլմում քննարկվեց Ղարաբաղի հարցը

ՍՏՈԿՀՈԼՄ, 20 ՓԵՏՐՎԱՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Հայ-ադրբեջանական հակամարտության խաղաղ կարգավորման հարցը քննարկվել է Ռուսաստանի Դաշնության արտգործնախարար Անդրեյ Կոզիրեւի Ստոկհոլմում Շվեդիայի եւ Մեծ Բրիտանիայի արտգործնախարարների հետ հանդիպման ժամանակ: Հայտարարելով այս մասին, Ռուսաստանի ԱԳՆ բարձրաստիճան մի պաշտոնյա նշել է, որ Ռուսաստանի արտաքին քաղաքական գերատեսչության ղեկավարը, բացի այդ հանդիպումներից, նաեւ փակ դռների հետեւում բանակցություններ է ունեցել ԵԱՀԿ Մինսկի խորհրդաժողովի շվեդ համանախագահ Յան Էլիասոնի եւ Մինսկի խմբի ղեկավար Անդերս Բյուրների հետ: Բանակցությունների ընթացքում քննարկվել են հակամարտող կողմերի հետ համատեղ աշխատանք ծավալելու շուրջ երկու միջնորդների մոտեցումները եւ ԵԱՀԿ Մինսկի խորհրդաժողովի ռուս եւ շվեդ համանախագահների գործունեության որոշ մանրամասներ:

■ *Փետրվարի 20-ի ցերեկը հերթական անգամ խախտվել է հրադադարը հայ-ադրբեջանական սահմանի հյուսիս-արեւելյան հատվածում: Եւ դարձյալ ադրբեջանական հրետանու, գրանատանետների եւ խոշոր տրամաչափի գնդացիրների կրակի տակ են հայտնվել Տավուշի շրջանի Չինար գյուղի պաշտպանական դիրքերը: Տուժածներ չկան: Հայ սահմանապահները պատասխան գործողությունների չեն դիմել: Հայ-ադրբեջանական սահմանի մյուս հատվածներում փետրվարի 20-ի ամբողջ օրը եւ փետրվարի 21-ի առավոտյա ժամերին հարաբերական անդորր պահպանվել է:*

ՍՆԱՐՔ

Երեւան. 1մլն 114 հազ. մարդ

Փետրվարի 21-ին կայացած Երևանի խորհրդի հերթական նիստի ընթացքում ակամա շոշափվեցին որոշ հարցեր, որոնք ոչ այնքան բխում էին հաստատված օրակարգից, որքան պայմանավորված էին մայրաքաղաքում ստեղծված իրավիճակով: Մասնավորապես խոսվեց երեւանցիների զանգվածային բնույթ կրող արտագաղթի եւ պարսիկների ներհոսքի մասին: Քաղխորհրդի նախագահ Վահագն Խաչատրյանը, կիսելով պատգամավորների տագնապն այդ հարցերի կապակցությամբ, այնուամենայնիվ նշեց, որ ներկայումս Երեւանի բնակչությունը կազմում է 1մլն 114 հազար մարդ: Եւ տվյալ պարագայում ոչ մի կարիք չկա ժողովրդագրական իրական պատկերի այլակերպման: Ինչ վերաբերում է պարսիկների ծավալած բուռն գործունեությունների (շուկա, խանութներ, եւ այլն), ապա դրանք դատապարտվեցին քաղխորհրդի նախագահի կողմից հատկապես անօրինական լինելու մեջ: Պարոն Խաչատրյանի խոսքերով, իր իսկ կարգադրությամբ այսօր արդեն չեն գործում մի շարք «պարսկական խանութներ», որոնց «տերերը» ինչ-ինչ պատճառներով ազատված էին բոլոր տեսակի հարկերից: Բացի այդ, բավականին թվով պարսիկներ (որոնց ազգային պատկանելությունը նաեւ Վահագն Խաչատրյանի կասկածանքն է հարուցում), դարձել են բնակարանների սեփականատերեր առանց երեւանյան գրանցման: Նա խոստացավ, մոտակա ժամանակներում էլ ավելի կխստացվի պարսիկների գործունեության վերահսկողությունը:

Ս. Դ.

■ *Կենսաթոշակառուների 193 ձեռնարկություն: Ստանձնվում է ՀՀ գյուղատնտեսության նախարարության համակարգում եղած պետական ձեռնարկությունների 20 տոկոսը մասնակի անհատույց սեփականաշնորհումը: Ըստ նախարարության բարեփոխումների եւ սեփականաշնորհման գլխավոր վարչության տվյալների, 1995 թվականին կսեփականաշնորհվի 193 ձեռնարկություն:*

[illegible]

Հանրապետությունում ստեղծված էներգետիկ ճգնաժամը եւ ցրտաշունչ ձմեռը ստիպում են ավելի շատ ապավինել ներքին ռեսուրսներին: Որքան էլ ցավալի է, սակայն դա առաջին հերթին վերաբերում է Սեւանա լճին, քանի որ Սեւան-Հրազդան կասկադի 6 հիդրոէլեկտրակայաններն աշխատեցնելու նպատակով լճից հսկայական քանակով ջուր է բաց թողնվում, իսկ այդ կորուստը հետագայում շատ դժվար կլինի վերականգնել, եթե չասենք անհնարին: Ճիշտ է, այսօր լճի կացանք «Արփա-Սեւան» փակ բաժնետիրական ընկերության խորհրդի նախագահ Հակոբ Հակոբյանից. շինարարության ավարտին մնացել է մոտ 840 մետր, սակայն ներկայումս շինարարությունը գործնականում չի ընթանում: Իսկ անցյալ տարի թունելը երկարել է ընդամենը 71 մետրով (եւ 123 մետր բետոնապատվել է): Եւ սա այն դեպքում, երբ անցյալ տարի կառավարությունը փաստորեն անհրաժեշտ գումար է տվել: Ավելին, անցյալ տարի կառավարության հատկացրած 164 մար անհրաժեշտ մետաղին եւ փայտին, որը նախկինում բերվում էր Ռուսաստանից, այժմ ներկայումս դա, ըստ Հ. Հակոբյանի բնորոշման, ճարվում է «այստեղից-այնտեղից»:

Կառավարության դիրքորոշումը միանգամայն հասկանալի է: Այսօր կառավարությունն այնքան փող չունի, որ միջոցներ հատկացնի միայն հետագայում շահույթներ խոստացող ձեռնարկումներին: Եւ եթե կառավարությունն այսօր հացն է ֆինանսավորում է, սակայն մետրոյի «Զորավար Անդրանիկ»

ՀԱՅԱՍՏԱՆ

Որոտան-Արփայի կառուցման վերջը չի երեւում

կայանները մասամբ փոխհատուցվում են Արփա-Սեւան ստորգետնյա ջրատարով. տարեկան Սեւան է լցվում 250-270 մլն խորանարդ մետր ջուր: Սակայն դա հարցի լուծում չէ, քանի դեռ լճից ավելի շատ ջուր է բաց թողնվում, քան լցվում է: Բացի այդ, գիտնականների ուսումնասիրությունների համաձայն, լճի կենսագործունեությունն ապահովելու համար անհրաժեշտ է մակարդակը ոչ միայն պահպանել, այլեւ բարձրացնել 6 մետրով: Հայաստանի կառավարությունն այսօր անում է ամեն ինչ ատոմակայանը վերաբացելու եւ Հրազդանի ՊՇԷԿ-ի 5-րդ բլոկը բացելու համար: Ակնհայտ է, որ դրանից հետո Սեւանի վիճակը կբարելավվի: Սակայն Արարատյան դաշտը ոռոգելու համար լճից միեւնույն է ջուր է բաց թողնվելու, եւ լիճը փրկելու հիմնական ուղին մնում է Որոտան-Արփա ջրատարի կառուցումը, որով տարեկան եւս 160 մլն խորանարդ մետր ջուր կլցվի Սեւան:

Ինչպե՞ս է ընթանում այդ շինարարությունը: Դեռեւս 1993 թ. ամռանը մեր թերթում տեղեկացրել էինք, թե նախատեսվում է ջրատարն ավարտել 1994 թ. վերջին: Հիմա 1995 թ. փետրվարն է, իսկ շինարարությունը դեռ հեռու է ավարտից: Ո՞րն է պատճառը: Ինչպես տեղե մլն դրամից հուսացվել է միայն 74-ը: Ինչո՞ւ: Ըստ պրն. Հակոբյանի, հիմնական պատճառն էլեկտրաէներգիայի բացակայությունն է եւ որակյալ աշխատուժի պակասը: Էլեկտրաէներգիայի առումով ամեն ինչ պարզ է: Ինչ վերաբերում է աշխատուժին, ապա հասկանալի է, որ որակյալ մասնագետները կամ այլ գործերով են զբաղվում, կամ պարզապես հեռացել են Հայաստանից:

Ներկայումս, գոնե կոլեկտիվը պահելու համար, բաժնետիրական ընկերության ղեկավարները մտադիր են աշխատանքային պայմանագրեր կնքել եւ աշխատել Ռուսաստանում, ինչը հնարավորություն կտա միաժամանակ եւ գումարներ վաստակել, գնել անհրաժեշտ խիստ բանկարժեք սարքավորումներ եւ շարունակել Որոտան-Արփայի շինարարությունը: Թունելում աշխատանքն այնպիսին է, որ երբ ընդմեջը մի քանի օր աշխատանքը կանգ առնի, նախորդ տարիների ողջ աշխատանքը բառիս բուն իմաստով ջուրը կգնի: Ուստի պատահական չէ, որ 1995 թ. համար կառավարությունը հատկացրել է 275 մլն դրամ հիմնականում ջրահեռացման աշխատանքների եւ կոլեկտիվը պահելու նպատակով: Ինչ վերաբերում է շինարարության հակայարանից ջրի հեռացման թունելի կառուցումը, որի շնորհիվ բավական էլեկտրաէներգիա կխնայվի, ապա Որոտան-Արփայի դեպքում գերադասում է հարցի լուծման մոտեցման մյուս կողմից բացել ատոմակայանն ու Հրազդանի ՊՇԷԿ-ի 5-րդ բլոկը եւ դրանով իսկ պահպանել Սեւանի մակարդակը:

«Արփա-Սեւան» փակ բաժնետիրական ընկերության ղեկավարի խոսքերով, շինարարությունն ավարտելու համար անհրաժեշտ է մոտ 8 մլն դոլար: 6 ամիս առաջ կար մի հույս էր արվում Որոտան-Արփայի շինարարությունը ներկայացնել որպես ոռոգման համակարգի մաս եւ դրա շինարարության ֆինանսավորումը մտցնել Հայաստանի ոռոգման համակարգի համար տրված 60 մլն դոլար վարկի մեջ, սակայն, չգիտես ինչու, չստացվեց: Իսկ կառավարությունը միջոցներ չունի: Մինչդեռ ստորգետնյա այդ թունելի կառուցումը նաեւ ռազմավարական մեծ նշանակություն ունի - վերջին հաշվով Որոտանի ջրերը դեպի Ադրբեջան հոսելու փոխարեն կուղղվեն Արարատյան դաշտ, իսկ Սեւանը կփրկվի: Մնում է հուսալ, որ գոնե կհաջողվի պահպանել արդեն կառուցվածը սպասելով ավելի լավ ժամանակների:

ԱՐՄԵՆ ԲԱՂԴԱՍԱՐՅԱՆ

ՎԱՆԱՁՈՐ

Ապրիլի 24-ին կբացվի խաչքար-հուշարձանը

Վանաձորի քաղաքային «Վերածնունդ» թերթի խմբագրությունում կազմակերպվել է հանգանակություն, որը բարեգործական նպատակ է հետապնդում: Ապրիլի 24-ին, Մեծ եղեռնի 80-րդ տարելիցի օրը, Սուրբ Աստվածածին եկեղեցու բակում հանդիսավորությամբ կբացվի ջարդերից մազապուրծ գաղթած, Վանաձորում եւ Գուգարքում ապաստանած գաղթականների հիշատակին ու պատմական հողի կարոտին նվիրված խաչքար-հուշարձան: Խաչքարը կերտում է ճանաչված խաչքարագործ վարպետ Սերգեյ Դանիելյանը: Թերթը պարբերաբար այդ գործին իրենց ներդրումն ունենալու կոչ է անում այն մարդկանց, ում երակներում հոսում է ադանացու, բայազետցու, էրզրումցու, իգդիրցու, խարբերդցու, կարսեցու, մշեցու, վանեցու, տիգրանակերտցու արյունը: Ինչպես ետեղեկացանք, արդեն մի քանի հոգի մասնակցել են հանգանակությանը:

Հուսով ենք, որ շատերն անտարբեր չեն մնա եւ կմասնակցեն այդ հայրենանպաստ գործին:

ԱՌԱՔԵԼ ՄԻՔԱՅԵԼՅԱՆ,
Սեփ. թղթակից, Վանաձոր

Գորբաչովը մեզնից ավելի՞ ժողովրդավար էր

Երեկ մեր թերթի առաջին էջում, «Առայժմ ոչ մի պատասխան լրագրողների դիմումներին» նյութի մեջ գրել էինք, թե` «...ըստ մամուլի օրենքի, առանց իշխանությունների արտոնության կարելի է թերթ տպագրել 999 տպաքանակով: Ինչո՞ւ կասեցված թերթերը չեն օգտվում այդ իրավունքից»: Բանից պարզվում է, դա հին, խորհրդային օրենքով էր: Արդարադատության նախարարությունից մեզ տեղեկացնում են, որ այժմ Հայաստանի մամուլի եւ լրատվական մյուս միջոցների մասին օրենքը բոլորովին էլ այդպես չի ասում: Ըստ 1991 թ. հոկտեմբերի 8-ին ընդունված այդ օրենքի 21-րդ հոդվածի, «լրատվական միջոցների տարածումն արգելվում է, եթե դրանց քանակն անցնում է 100 օրինակից»: Օրենքն օրենք է, ոչինչ չունենք ասելու, սակայն դուրս է գալիս, որ Գորբաչովը տասն անգամ ավելի ժողովրդավար էր, քան մե՞նք:

ԵՐԲԵՄՆԻ ԽՈՐՀՐԴԻ

Բյուջեի քննարկման փոխարեն 15 րոպեանոց զեկույց

Երևանի խորհրդի հերթական նիստը, որ երեկ կայացավ կառավարության նիստերի դահլիճում, 1995-ին հրավիրված առաջին նման միջոցառումն էր: Այն բավական հեռու էր բուն գործնական քննարկումներից, ինչը, ի դեպ, մեծ անակնկալ չէր շատ պատգամավորների համար: Ավելին, հակառակ նախատեսված քննարկումների, մասնավորապես Երևանի կարգավիճակի, տնտեսական զարգացման եւ 1995-ի բյուջեի շուրջ, նիստը բավարարվեց սոսկ քաղխորհրդի նախագահ Վահագն Խաչատրյանի «դեկտեմբերից մինչ օրս մայրաքաղաքի նախագահության եւ զործադիր կոմիտեի կողմից տարված աշխատանքների մասին» 15 րոպեանոց զեկույցով, ինչպես նաեւ հաստատեց պարոն Մայիլյանի ազատումը, համաձայն իր դիմումի, քաղխորհրդի նախագահի տեղակալի պաշտոնից ազատելու որոշումը: Բացի այդ, նստաշրջանի ժամկետը նաեւ չանդրադարձավ նիստի օրակարգում սահմանված կոմունալ ծրագրի հարցին եւ դրա քննարկումը վերահիշյալ եւ այլ խնդիրների հետ (սեփականության տարանջատման, գինանշանի) հետաձգել մինչեւ, ավելի պատրաստված քննարկումների նպատակով: Քաղխորհրդի նախագահը իր զեկույցում գոհունակություն հայտնեց համապատասխան գերատեսչությունների կողմից կատարված աշխատանքների վերաբերյալ, մասնավորապես կանգ առնելով բնակարանային ջեռուցման բնագավառում ձեռք բերված հաջողությունների վրա: Նրա կարծիքով, ջեռուցման ողջ տնտեսության կազմակերպումն ու հսկողությունն այսօր չունի որեւէ այլ լուրջ «այլընտրանք» տարբերակ:

Չնայած այն բանին, որ նախատեսված 2500 շենքի փոխարեն ջեռուցվում են ընդամենը 1905-ը, այդ թիվը, այդուհանդերձ, պարոն Խաչատրյանի կարծիքով, մեծ նվաճում է: Բացի այդ, որպես առանձին ձեռքբերում, քաղխորհրդի նախագահը հենվեց իր հիմնարկության կողմից ընդունված որոշման վրա, որի համաձայն, օրինակ, 50 քմ բնակ. տարածություն ունեցող բնակարանը ջեռուցման պարտքերը (տվյալ դեպքում 18000 դրամ) կարող է մարել 6 ամսվա ընթացքում: Բացի այդ, խոսվեց ակնկալվող այն դժվարությունների մասին, որոնք բխելու են 1995-ին մայրաքաղաքի վարչական կառուցվածքում սպասվելիք փոփոխություններից, մասնավորապես առողջապահական, կրթական եւ այլ բնագավառներում: Հրավիրված նիստը եզրափակվեց քաղխորհրդի 7-րդ նստաշրջանը:

Մարտի 7-ին գումարվելու է քաղխորհրդի 8-րդ նստաշրջանը, որի գործունեության ընթացքում անդրադարձ է կատարվելու վերոհիշյալ բաց մնացած հարցերին:

ԱՐԻՍ ՂԱԶԻՆՅԱՆ

ՍԵՓԱԿԱՆԱՇՆՈՐՀՈՒՄ

Սերտիֆիկատների բաշխումը մոտենում է ավարտին

Սերտիֆիկատի գինը կբարձրանա 2 անգամ

Մինչեւ սերտիֆիկատների բաշխման վերջը մնացել է 8 օր: ՀՀ կառավարության առընթեր սեփականաշնորհման սերտիֆիկատների համակարգի ներդրման պետական կոորդինացիոն հանձնաժողովի նիստում, որը վարում էր հանձնաժողովի նախագահի փոխվարչապետ Վիգեն Չիտեչյանը, նշվեց, որ սերտիֆիկատների բաշխումը հիմնականում ավարտվել է: ՀՀ կառավարության մամուլի ծառայությունից «Նոյյան տապան» գործակալությանը հայտնեցին, որ հանրապետության առանձին քաղաքներում, այդ թվում նաեւ Երեւանում, կան թաղամասեր, որոնց բնակիչները պասիվություն են հանդես բերում սերտիֆիկատների ստացման գործում: Նշվեց նաեւ, որ խնայբանկի բաժանմունքներում հեր թերը վերացել են, սակայն դրանք կարող են կրկին գոյանալ բաշխման ժամկետի վերջում: Քաղաքացիները պետք է շտապեն ստանալ իրենց հասանելիք արժեթղթերը:

Մյուս կողմից, ըստ ՀՀ էկոնոմիկայի նախարար Արմեն Եղիազարյանի խորհրդարանի մշտական հանձնաժողովների համատեղ նիստում արված հայտարարության, Հայաստանի Հանրապետությունը մարտի 1-ից «թեւակոխելու է վճռորոշ` լայնածավալ սեփականաշնորհման փուլ»: Նա նշեց, որ արտադրական ֆոնդերի շուրջ 30 տոկոսը ենթակա է սեփականաշնորհման: Իրականացվող ծրագրում նախարարը կարեւորեց բաց բաժնետիրական ընկերությունների ստեղծումը: Նշվեց, որ օրերս կառավարությունն ընդունել է ֆոնդերի վերագնահատման նոր որոշում, ըստ որի փոխվել է գոյություն ունեցող ֆոնդերի գնահատման կարգը: Ա. Եղիազարյանը տեղեկացրեց, որ առաջիկա օրերին կհայտարարվի սեփականաշնորհման սերտիֆիկատի նոր արժեքը, որը երկու անգամ ավել կլինի նախորդ հայտարարվածից: Այսինքն` այն կարժենա 20 հազար դրամ:

ԼՏ

ՈՒՍԿԱՆԱՐ ԱԶԱՏԱԿԱՆ ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակության Ե տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«Ազգ» թերթի հիմնադիր խորհուրդ
Երեւան 375010, Հանրապետության 47
Ֆաքս 562941, AT&T (7-8852) 151065
Գլխավոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ. 521635
Խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ. 521635
Խմբագիր
ՅԱՍԼԵՏ ԳԱՍՊԱՐԵԱՆ / 529221
Տնօրէն
ՍԱՐԳԻՍ ՍԱՐԳՍԵԱՆ / 562863
A STYLE համակարգչային ծառայութիւն / 581841
Ոճը եւ ձեւաւորումը ՊԱՒԵԼ ՊԱՂԱՐԵԱՆԻ
Apple Macintosh
համակարգչային ձեւաւորումը «Ազգ» թերթի
LIBERAL DEMOCRATIC NEWSPAPER
Editor
H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.
Yerevan, Armenia, 375010

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

ԸՆԹԱՑ ԱԶԳ

Լուրջ տարաձայնություններ են մնացել հայկական եւ ադրբեջանական կողմերի միջեւ Շուշիի եւ Լաչինի հարցերում։ Քննարկումները շարունակվելու են մարտին Ստոկհոլմում։ Հայաստանին, Ադրբեջանին ու Լեռնային Ղարաբաղի զինված ուժերին ներկայացված ծրագրի նախագիծը կազմված է երկու հիմնական մասերից։ Առաջին մասում, ինչպես հաղորդում է «Ազատություն» ռադիոկայանը, գավիճակի հարցն է։ Նախագծում ասված է, թե Ղարաբաղի կարգավիճակը պետք է վճռվի երկու կողմերի համար փոխզիջումային տարբերակով, որը մշակվելու է բանակցությունների ընթացքում ու հաստատվելու է Մինսկի համաժողովի կողմից, որը կկայանա պատերազմն ավարտվելուց ոչ ուշ, քան երկու ամիս անց։ Երբ ծրագիրն արժանանա հավանության, ապա Ղարաբաղի հայկական ու ադրբեջանական բնակչության[illegible] հավելել նեքաշման հնարավորությունը։ Նեքաշման ընթացքում երկու հակամարտ կողմերի զորքերը պետք է պատրաստվեն ազատագրելու իրենց կողմից պատկանող տարածքները եւ ԵԱՀԿ-ին հանձնել պատկանող գոտիների քարտեզները։ Ըստ նախագծի, հիմնական համաձայնություններից զատ պետք է հաստատվի բնականոն կյանքի վերադարձման ժամանակացույցը։ Ռազմական գործողությունների ավարտվելուց հե-

КАРГАВОРУМ

ԵԱՀԿ կոչ է անում հայերին եւ ադրբեջանցիներին բոլկոսի չենթարկել բանակցությունները

հաստատվում են մարտերի ավարտի համար անհրաժեշտ պայմաններ, որից հետո կիրառվեն խաղաղապահ ուժեր։ Երկրորդ մասում ներառված են պատերազմի ավարտն ապահովող հարցերը. ներառյալ զինված ուժերի ու զենքերը ուրս բերման ձեւերից եւ քաշելու մասին կետերը։ Առաջին մասում ասված է, թե պատերազմական գործողությունները ավարտելու մասին Հայաստանի եւ Ադրբեջանի միջեւ պայմանագիր ստորագրելուց հետո երկու կողմերը մեկ ամսվա ընթացքում կբանակցեն հրադադարը կայունացնելու եւ իրար միջեւ պետական սահման հաստատելու նպատակով։ Հաստատվելու է պետական սահման նաեւ Հայաստանի եւ Նախիջեւանի միջեւ։ Քննարկվելու է նաեւ ապառազմականացված գոտի հաստատելու հարցը։ Ըստ ծրագրի նախագծի, ամբողջ սահմանի երկայնքով պիտի ապառազմականացվի 10 կմ [illegible]։ Քննարկումներ են անցկացվելու նաեւ սահմանային կետեր ու երկու կողմերի միջեւ առեւտուր հաստատելու հարցերի շուրջ։ Ըստ նախագծի, միաժամանակ քննարկվելու են Հայաստանում ու Ադրբեջանում գտնվող առանձնատարածքների հարցերը։ Գլխավորը Ղարաբաղի ապագա կարգավիճակի ներկայացուցիչները ամառվան ընթացքում մեկ անգամ հանդիպելու են առկա լարվածությունը մեղմացնելու եւ մյուս խնդիրները կարգավորելու նպատակով։ Պատերազմի ավարտից հետո մեկ շաբաթում պետք է փոխանակվեն պատանդները ու պատերազմի գերիների ցուցակները։ Պատանդների փոխանակումը պետք է սկսվի 10 օրվա, իսկ պատերազմի գերիների փոխանակումը երկու շաբաթվա ընթացքում։ Սպանվածների մարմինները վերադարձվելու են մեկ ամսվա ընթացքում։ Ղարաբաղի շուրջ ԵԱՀԿ ծրագրի նախագծի երկրորդ մասը հիմնականում վերաբերում է պատերազմական գործողությունների ավարտելու խնդրին։ Ըստ դրա, երեք օրվա ընթացքում առաջին շրջաններից ետ են քաշվելու ռազմական բոլոր ուժերը իրենց հետ տանելով ծանր զենքերը, այդ թվում հրասայլերը, հրթիռները եւ հրետանային համակարգերը։ Դրանք իրարից հեռացվելու են 20 կմ։ Ականանետները ետ են քաշվելու 10, թեթեւ զինված ջոկատները 5-10 կմ։ Մանրակրկիտ կերպով ներարկվում է այն հարցը, թե սահմանային որ գիծը պետք է ընդունել որպես նման զորքերի նահանջման համար, այսինքն որ հատվածից պետք է սո 10 օրվա ընթացքում պետք է սկսվեն էլեկտրացանցի. 14 օրվա ընթացքում ճանապարհների վերականգնման աշխատանքները։ 12 օրվա ընթացքում վերաբացվելու է Ղազախ-Իջեւան-Նախիջեւան գազատարը։ Երեք շաբաթվա ընթացքում վերականգնվելու է երկաթուղու աշխատանքը։ Սկսվելու է Հայաստան-Ադրբեջան երկկողմ երթեւեկությունը, բացվելու են Ղազախ-Իջեւան եւ Աղդամ-Ստեփանակերտ-Լաչին-Գորիս-Նախիջեւան մայրուղիները։ ՄԱԿ-ի համապատասխան որոշումից հետո տարածաշրջան են բերվելու խաղաղապահ բազմազգ ուժերը։ Շվեդիան ու Ռուսաստանն առաջարկում են, որ խաղաղապահ գործողությունների տեւողությունը կախված լինի տարածաշրջանում զարգացող իրադարձություններից եւ հակամարտության քաղաքական լուծման ընթացքից։ Այս երկու երկրներն առաջարկում են խաղաղապահ ուժերին սկզբում տալ 6 ամսվա մանդատ։ ԵԱՀԿ-ն այս նախագծում հայկական եւ ադրբեջանական կողմերին կոչ է անում բոյկոտի չենթարկել բանակցությունները, հորդորում է գերծ մնալ մեկը մյուսի դեմ բռնամաչական քարոզչությունից։

ՆՏ

ՉԵՉՆԻԱ

Գրաչով. Ելուզակների հետ զինադադար լինել չի կարող

ՄՈՍԿՎԱ, 21 ՓԵՏՐՎԱՐ, ՌԻԱ ՍՆԱՐՔ։ Գրոզնիից ազատագրված Գրոզնու տարածքի 60 տոկոսն այսօր հանձնվել է ներքին զորքերին, մերձմոսկովյան Կուբինկա քաղաքի զինափոր ծառանում լրագրողների հետ հանդիպման ժամանակ հայտարարեց Ռուսաստանի պաշտպանության նախարար Պավել Գրաչովը։ Նրա տվյալներով քաղաքի մնացած մասը ՆԳՆ-ի տնօրինությանը կհանձնվի այս շաբաթվա ընթացքում։

Նախարարը հայտնեց, որ դաշնակցային զորքերի մի մասն արդեն հետացել է Չեչնիայից։ Լիովին դուրս են բերվել 20-րդ մոտոհրաձգային դիվիզիան, դեսանտային զորքերի եւ ծովային հետեւակայինների մի մասը։ Մնացած բանակային ստորաբաժանումները հիմնականում կենտրոնացված են Գրոզնու շուրջը, 15-40 կմ հեռավորության վրա։ Նախարարը նշեց, որ Գրոզնի բերված դաշնակցային զորքերի 200 տանկերը զգալի չափով ապահովեցին քաղաքի գրավման գործողության հաջողությունը։ Նրա խոսքերով, 15 հազար լավ զինված դուդաեւականների դիմադրության ճնշման համար պահանջվում էր կենդանի ուժի վեցապատիկ գերազանցություն, եւ մարդկային մեծ կորուստներից խուսափելու համար հրամանատարները հակադրվեց զրահատեխնիկա։ Ուստի փողոցային մարտերում զրահատեխնիկայի կորուստները կազմեցին 225 միավոր, այդ թվում 62 տանկ, իսկ դաշնակցային զորքերի զոհերի ընդհանուր թիվը՝ 534 մարդ։ Քաղաքը գրավվեց առավելապես տանկիստների խիզախության եւ անձնվիրության շնորհիվ։

«Ընդհանուր առմամբ իրադրությունը կայունացել է, թեեւ տեղական նշանակության մարտեր են մղվում գրեթե ամեն օր։ Դաշնակցային հրամանատարությունը բացառում է ելուզակների հետ որեւէ զինադադարի հնարավորությունը», շարունակեց Գրաչովը։ «Նրանցից պահանջվում է միայն հանձնել ամբողջ սպառազինությունն ու տեխնիկան, որից հետո հնարավոր կլինի անցնել Չեչնիայի խնդրի քաղաքական լուծմանը», ավելացրեց նա։

Կստորագրվի ռուս-բելառուսական բարեկամության պայմանագիր

ՄԻՆՍԿ, 21 ՓԵՏՐՎԱՐ, ՌԻԱ ՍՆԱՐՔ։ Ռուսաստանի նախագահ Բորիս Ելցինը Բելառուսում իր երկօրյա պաշտոնական այցն այսօր սկսում է Մինսկում հայրենիքի պաշտպանների հուշարձանին ծաղկեր դնելու արարողությամբ։ Արա Ռուսաստանի պետության ղեկավարը առանձին կբանակցի Բելառուսի նախագահ Ալեքսանդր Լուկաշենկոյի հետ։ Ակնկալվում է, որ նրանց հանդիպումից եւ ռուսական ու բելառուսական պատվիրակությունների բանակցություններից հետո կստորագրվի երկու պետությունների բարեկամության, բարիդրացիության ու համագործակցության պայմանագիր։

ՄՈՍԿՎԱ

Հարցում. Ո՞ւմ են նախընտրում ռուսաստանցիները

ՄՈՍԿՎԱ, 21 ՓԵՏՐՎԱՐ, ԻՏԱՐ-ՏԱՍՍ-ՍՆԱՐՔ։ Երբ Ռուսաստանի նախագահական ընտրությունները տեղի ունենային այսօր, Գրիգորի Յավլինսկու օգտին կքվեարկեր ռուսաստանցիների 21 տոկոսը։ 42 տոկոսը դեմ կլիներ, իսկ 37-ը՝ ձեռնպահ։ Ներկայացնելով իր հարցման արդյունքները, «Հասարակական կարծիք» հիմնադրամը նշում է նաեւ, որ երբ նկատի առնվի ոչ թե ընտրողների թիվը, այլ ընդհանրապես ազգաբնակչության քանակը, Յավլինսկուն նախագահ կընտրեր ռուսաստանցիների 14 տոկոսը։ Իսկ 1994 թ. օգոստոսին Յավլինսկու ռեյտինգը բարձրացել էր 7 սանդղակով, Բորիս Ելցինինը իջել 9-ով։ Նախագահական առաջիկա ընտրություններում, Յավլինսկուց բացի, թեկնածուների թվում են Վլադիմիր Ժիրինովսկին, որն իր ռեյտինգով 2-րդ տեղում է (6 տոկոս), Գենադի Զյուգանովը եւ Ալեքսանդր Ռուցկոյը (5-ական տոկոս), Եգոր Գայդարը, Ալեքսանդր Ռուցկոյը եւ Ալեքսանդր Լեբեդը (4-ական տոկոս), Բորիս Ֆյոդորովը (3 տոկոս)։ Ըստ հիմնադրամի հարցման արդյունքների, ընտրողների 22 տոկոսը չէր քվեարկի նշված անձանցից եւ ոչ մեկի օգտին։

Երբ հանգամանքներին Յավլինսկուն աջակցում էին հիմնականում ղեկավար անձինք, բարձրագույն կրթությամբ մասնագետները, ծառայողները, զինվորականները եւ ուսանողները, Ֆյոդորովին գործարար մարդիկ, Գայդարին տնային տնտեսուհիները, Ժիրինովսկուն գործազուրկները, իսկ Լեբեդին եւ Ռուցկոյին զինվորականները, ապա փետրվար ամսին հարցման բոլոր մասնակիցները (անկախ սեռից, տարիքից, բնակավայրից, կրթությունից եւ սոցիալական դրությունից) հաճախ իրենց նախապատվությունը տվել են Յավլինսկուն։

Գիրք խորհրդային միջուկային զենքի մասին

Նախագահ Բորիս Ելցինի հատուկ հրամանագրով բացահայտվեց Խ. Միության միջուկային զենքերի մասին արխիվային նյութերի ժողովածուի հրատարակությունը, հաղորդում է «Ինտերֆաքսը»։ Ժողովածուի հրատարակության նպատակն է «վերստեղծել խորհրդային միջուկային ազգային արդյունաբերության եւ զենքերի ստեղծման իրական պատմությունը», ինչպես նշվում է հրամանագրում։ «Ինտերֆաքսի» համաձայն, գիրքը պարունակելու է չխմբագրված տեղեկություններ 1954 թ.-ից սկսած միջուկային արդյունաբերության զարգացման մասին։

Դրան հակառակ, փետրվարի 18-ին Մոսկվայում գումարվել է «Համայն Ռուսաստանի սպաների ասամբլեայի տարեկան ժողովը, որի բացումը կատարվել է խորհրդային եւ ռուսաստանյան օրհներգերի երգեցողությամբ։ Ժողովն անցել է կառավարության, պաշտպանության նախարարին եւ Արեւմուտքին ուղղված սուր քննադատության մթնոլորտում, ինչպես հաղորդում է «Ինտերֆաքսը»։

Պաշտոնաթող գեներալ-գնդապետ Վլադիսլավ Աչալովը հայտարարել է, որ զանգվածային լրատվության միջոցների եւ «անհասցեի թիվ գրքերի» հեղինակների վրա, որոնք, ըստ նրա, «Արեւմուտքին բացահայտում են զինվորական գաղտնիքներ», նպատակ ունենալով տկարացնել ռուսական ռազմական կարողությունը»։

Նա ժողովին ներկա 3000 պատգամավորներից պահանջել է անել ինչ անել «միավորելու հայրենասիրական ուժերի ծրագրերը, վերահաստատել ռուսական զինված ուժերի մարտական պատրաստականությունը ու արժանապատվությունը»։ Իր հերթին, պաշտոնաթող գեներալ Վալենտին Վարեննիկովը կոչ է արել արգելել բանակի օգտագործումը ներքին զինված կոնֆլիկտներում։ Նա մեղադրել է իշխանություններին, թե «բանակին որպես խաղալիքի նման են օգտագործում քաղաքագետների ծախսությունները ստեղծելու համար»։

ՌՈՒՍԱՍՏԱՆ

Վլադիմիր Ժիրինովսկին պահանջում է փակել սահմանները

Փետրվարի 16-ին տված մամուլ ասուլիսում Ռուսաստանի լիբերալ-դեմոկրատական կուսակցության ղեկավար Վլադիմիր Ժիրինովսկին խոսել էր քննադատելով Ելցինի իշխանությանը, ասելով, թե այն կործանել է երկիրը։ Նա պահանջեց 5-10 տարով փակել Ռուսաստանի սահմանները, որպեսզի Բալթյան եւ հարավային հանրապետությունները չկարողանան երկրի բնական հարստությունները կողոպտել։ Նա առաջարկեց նաեւ ռուսական ծայրագույն արեւելքից վտարել էրենկ չինացիներին ու ճապոնացիներին։ Հայտարարելով, որ երկրում կենտրոնական միակ տնտեսաքաղաքական ուժը բանակն է, նա ասաց, թե Ռուսաստանում նախագահական կամ խորհրդարանական ընտրություններ անցկացնելն անկարող է։

Նույն օրը, ավելի ուշ, Ժիրինովսկին նշեց իր նոր գրքի լույսընծայումը։ Այն կոչվում է «Վերջին գնացքը հյուսիս»։ Գրքի առաջաբանում հեղինակը այն միտքն է արտահայտում, թե ռուս քաղաքագետներին, ներառյալ Միխայիլ Գորբաչովին, Ալեքսանդր Յակովլեւին, ինչպես նաեւ Ելցինի ամբողջ թիմին հարկավոր է ուղարկել ստալինյան նախկին ճամբարներ։ Այս առիթով հիշեցնենք, թե գայթակղությունների սիրահար Ժիրինովսկու մասին վերջերս նորից շատ քանակ խոսեց սեքսի հայտնի ամսագիր «Փլեյբոյում» տպագրված նրա «թաց» հարցազրույցի եւ կիսամերկ նկարների պատճառով։

Սեւծովյան նավատ. Բանակը շրջանի խաղաղության երաշխիքն է

ՏԻՐԱՍՊՈԼ, 21 ՓԵՏՐՎԱՐ, ՌԻԱ ՍՆԱՐՔ։ Մերձդնեստրի ղեկավարությունը փնտրում է հակամարտության լուծման քաղաքական ուղիներ եւ մտադիր չէ որեւէ մեկի հետ կռվել։ ՌԻԱ-ի թղթակցին հայտարարեց խնդրոյ Մերձդնեստրյան Մոլդավական Հանրապետության նախագահ Իգոր Սմիրնովը։ «Ընդսմին, 14-րդ ռուսական բանակը մեր համար էր հանրապետությունում խաղաղության երաշխիք», ընդգծեց նա։ Սմիրնովի մերժեց տարածված այն կարծիքը, թե Մերձդնեստրի տարածքից բանակի դուրսբերման անհնարինությամբ ծագած խնդիրների գլխավոր պատճառը զինապահեստների զենքերն ու տեխնիկան են։ Ինչպես հայտնի դարձավ ՌԻԱ-ի թղթակցին, հանրապետության ԳԽ որոշմամբ մարտի 26-ին անցկացվելու է 14-րդ բանակի ճակատագրին նվիրված հանրաքվե. բանակ, որի անձնակազմի մոտ 80 տոկոսը տեղաբնակներ են։

ՏԱՄԱՌՈՏ

Ռուցկոյը համոզված է իր հաջողության մեջ

ՆՈՎՈՍԻԲԻՐՍԿ, 21 ՓԵՏՐՎԱՐ, ԻՏԱ-ՊՐԵՍ ՍՆԱՐՔ։ Նովոսիբիրսկ այցելության ընթացքում Ալեքսանդր Ռուցկոյը վերստին հավաստիացրել է, որ սկսում է իր ընտրապայքարը նախագահական աթոռի համար, փետրվարի 22-ի համարում գրում է «Լիտերատուրնայա գազետա» թերթը։ Նման հայտարարություն անելով հանդերձ, Ռուսաստանի նախկին փոխնախագահը այն կարծիքին է հայտնել, թե նախագահական ընտրություններում մեծ պայքար չի սպասվում, քանի որ իր բոլոր պոտենցիալ մրցակիցները քաղաքական խեղկատակներ են, չարաճճիներ ու պոռոտախոսներ։

Ուկրաինայի արտգործնախարարը Հարավսլավիայում

ԿԻԵՎ, 21 ՓԵՏՐՎԱՐ, ԻՏԱ-ՊՐԵՍ ՍՆԱՐՔ։ Փետրվարի 20-ին Ուկրաինայի պաշտպանության նախարար Վալերի Շմարովը աշխատանքային այցով մեկնել է նախկին Հարավսլավիա, որտեղ արդեն երկուսուկես տարի ի վեր խաղաղապահ գործողություններին մասնակցում է նաեւ ուկրաինական զորախումբը (հարավսլավական հակամարտության ընթացքում այդ զորախմբից զոհվել է 11 եւ վիրավորվել ավելի քան 30 ուկրաինացի զինծառայող)։ Այցի ընթացքում պաշտպանության նախարարը հանդիպումներ կունենա Բոսնիայում ՄԱԿ-ի զինված ուժերի հրամանատար Ռուպերտ Սմիթի եւ ՄԱԿ-ի գլխավոր քարտուղարի ներկայացուցիչ Յասուսի Ակասիի հետ։

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

Հրատապ

1988 թ. փետրվարի 20-ին սկսվեց մեր ժողովրդի պատմության ամենափայլուն էջերից մեկը՝ ազգային ոգու և ինքնագիտակցության վերելքը, միասնական ղարաբաղյան ծրագրի կերտումը մեր ազգային շահերի պաշտպանման համար։ Երկար ժամանակ մոռացված Ղարաբաղի խնդիրը «զարթնեց» ահարկու ուժով։

այնտեղ, որ ժողովուրդը դժահանգում է»։ Ըստ երևույթին նրա (և ոչ միայն նրա) կարծիքով ժողովուրդը պատրաստ էր միայն «կենսագործել կուսակցության ու կառավարության որոշումները»։

1988 թ. հանրահավաքների նկատմամբ մեր ժողովրդին անվանում էին «ամբոխ», «ծայրահեղական», «[illegible]» և շատ ուրիշ ածականների մտքից է երևում դրան։

Ափսոս, շատ ափսոս։ Չէ՞ որ երբ հիմա մենք մեր մեջ ուժ չգտնենք այդ խնդիրը «հիմնավորապես և երկարաժամկետ» կերպով լուծելու մեր օջախին, ապա այն մեր զավակներին կմնա որպես քաղաքական ժառանգություն։ Հենց ժողովուրդը տեսավ է իր վերահսկողության տակ դնելու Ղարաբաղի խնդրի լուծումը։ Արտա[illegible]։ Ափսոս, շատ ափսոս։

Հետաքրքիր է, որ հենց հիմա հանրապետության գրեթե բոլոր քաղաքական ուժերը դիմում են ժողովրդի մեջքին ու սրտին և խնդրում անդադրում մասնակցել Ազգային ժողովի ընտրություններին։ Ըստ երևույթին, ամենքի համար հասկանալի է, որ ժողովրդի անտարբերությունը կարող է բախտորոշ դեր խաղալ քաղաքական ուժերի

ՄԵԿՆԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

Իշխանությունները չեն գալիս հրապարակ, ժողովուրդը չի գալիս, ո՞ւմ թողնենք Ղարաբաղը

1988 թ. հաջորդած ղարաբաղյան պայքարի ծանր ու արյունալի տարիները, տնտեսական դժվարություններն ու ժողովրդի ճնշվածության մի շարք այլ զուտ հոգեկան ու հոգեբանական փոփոխություններ հանգեցրին այն բանին, որ այսօր Ղարաբաղի ազատամարտի 7-րդ տարելիցին նվիրված հանրահավաքին մասնակցելու է գալիս ընդամենը 300-500 մարդ։ Ափսոս, շատ ափսոս։ Չէ՞ որ Ղարաբաղը կարիք է զգում հենց Հայաստանի համաժողովրդական պաշտպանության։ Չէ՞ որ այդ գործոնը վճռական դեր խաղաց 1988 թ.։ Պատմաբանները լավ գիտեն, որ ինքը Ղարաբաղը ամբողջ խորհրդային ժամանակաշրջանում նախքան բարձրացրել է իր կարգավիճակի հարցը, բայց ամեն անգամ նրա արդյունքը կոպտորեն ոտնահարվել է ԽՄԿԿ կենտկոմի աշխատասենյակներում, իսկ լռեցված ղարաբաղցիները ստիպված են եղել ապրել Ադրբեջանի կազմում։ Բայց 1988 թ. Հայաստանի ժողովրդի համընդհանուր աջակցությունից հետո ոչ ոք այլևս ի վիճակի չէր խլացնել ժողովրդի ձայնը։ ԽՄԿԿ կենտկոմի միջանցքներում քաղբյուրոյի զայրացած անդամ Եգոր Լիգաչովն ասաց. «Հասել ենք այնտեղ, որ ժողովուրդը դժահանգում է»։

ների։ Մենք անցանք այդ ամենի միջով և բարձր պահեցինք Հայաստանի հետ Ղարաբաղի վերամիավորման մեր ազգային գաղափարը։ Չէ՞ որ ԽՍՀՄ վերջին նախագահ Միխայիլ Գորբաչովին Ղարաբաղի խնդրի մասին լենինականցիները նույնիսկ հիշեցրին 1988 դեկտեմբերի 7-ի երկրաշարժի օրերին։

1988 թ. փետրվարի 8-ի բոլոր պաստառներից տպավորվել է հետևյալը. «Քանի դեռ կա Արարատը, չի մեռնի Ղարաբաղը»։ Այո, հենց այդպես գրվեցին անկյունաքարերն արցախցիների և ամբողջ հայ ժողովրդի պայքարում միասնական բռնցք կազմելու համար մեր ժողովրդի միավորման հիմքում։

Այն ժամանակվանից անչափ շատ ջրեր են հոսել, բայց այժմ էլ հարկավոր է հիշել, որ մեր ազգային շահերի կողմերը մենք լինենք և ոչ թե մեկ ուրիշը։ Չէ՞ որ գաղտնիք չէ, որ չլուծված ղարաբաղյան խնդիրը մեր [illegible] բացբռնումն է։

Հոգեբանորեն մենք ամեն ինչ հասկանում ենք, բայց ժողովրդի հիմնական զանգվածի համար ստեղծված կենսապայմաններն այնքան անտանելի են, որ Ղարաբաղի էական խնդին ուժերն ունեն իրենց շահերը և առաջին փուլում դրանք կարող են Ղարաբաղի հարցի լուծման մեջ համընկնել մեր շահերին, բայց դա չի նշանակում, թե մենք բարոյական իրավունք ունենք ինքնակամ կերպով բեկում մեկ ուրիշին բռնագնելու մեր ուղղորդությունը կամ մասնակցությունը մեր ազգային խնդրի լուծմանը։

Ժողովրդական հոծ շարժման ալիքի շնորհիվ իշխանության գլուխ անցնելով, այսօրվա կառավարիչներն իրենց հետ մեկտեղ դեսական մակարդակի բարձրացրին նաև Ղարաբաղի խնդիրը։ Խոսք չկա, դա շատ բարդ խնդիր է։ Զբաղվելով մեր ազգային բոլոր հարցերով և միջպետական հարաբերությունների կարգավորմամբ, թող էությամբ նրանք մոռացել են ժողովրդի մասին։ Իսկ ժողովրդի վիճակը տարեցտարի վատթարանում է։ Այսօր նա ապրում է օրհասական պայմաններում։ Եվ ոչ ոք նրան ավելի լավ կյանք չի էլ խոստանում։ Հանրահավաքներում ընդդիմությունը լոկ կոչ է անում փոխել իշխանություններին, իսկ վերջիններս նույնիսկ չեն բարեհաճել ներկայանալ Արցախյան գոյամարտի յոթերորդ տարեդարձին նվիրված հան-

ճակատագրում։ Ժողովրդի անտարբերության մասին են վկայում նույնիսկ հանրային կարծիքի պաշտոնական հարցումների տվյալները։ Քաղաքական կուսակցությունների ունեցածները հիմնականում կենտրոնացված են իրավիճակային երևույթներում։ Քարոզչության միջոցների հիմնական մասը գտնվում է կառավարող իշխանությունների ձեռքում։ Ընդդիմությանը մնացել է միայն մեկ խոսափող՝ փողոցը։ Նախընտրական պայքարի անհավասար պայմանները ուշակի դեր կխաղան։

Հենց հիմա ամենքը վերհիշում են ժողովրդի մասին, որպեսզի հաջողությամբ կամ գոնե նվազագույն կորուստներով պատգամավորական տեղեր զբաղեցնեն Ազգային ժողովում։ Իսկ ժողովրդի մտքում հասունանում է այն գաղափարը, թե ամեն ոք իր գլխի ճարը տեսել է տեսնի։ Հարկ է ասել, որ այնքան էլ շատ չեն կառավարության հետ դեռ հույսեր կապողները։ Ժողովրդի հիմնական զանգվածը շարունակում է ապրել անտանելի կենսապայմաններում և քաղաքական անտարբերության մթնոլորտում։

ՌՈԶԱ ԳԱԲՐԻԵԼՅԱՆ,
Պատմագիտության թեկնածու

ՌԵՊԼԻԿ

Եթե մի լավ բան ենք անում, ինչու վատը հետևից ենք կցնում

Շաբաթ ու կիրակի օրերին հաճախ եմ գնում «Վերնիսաժում», հետաքրքրության համար, գնելը բոլորովին բանը չէ... Ուղղակի հիանում եմ մեր արվեստասեր ու արհեստասեր ժողովրդի ստեղծագործական ճաշակով։ Այնտեղ կգտնես հիանալի կտավներ ու գրաֆիկական աշխատանքներ, արծաթյա ու ոսկյա նրբագեղ զարդեր, փայտյա ու կավե իրեր, ամեն ամեն ինչ։

Սակայն շատերը հանապազօրյա հացի համար «Վերնիսաժ» են բերել իրենց տնային իրերը կամ ծնողների հիշատակները, որ պիտի փոխանցեին իրենց զավակներին։

Սկզբում «Վերնիսաժում» վերահսկում էին ներքին գործերի աշխատողների համազգեստով մի քանի հոգի, որոնք մարդկանց կոպտորեն այս ու այն կողմ էին հրում, ասելով, թե այստեղ մի նստեք, այն կողմ գնացեք եւ այլն։ Այժմ նրանք չկան, նրանց փոխարեն մի քանի մարդ են շրջում եւ բդի կտրոններ բաժանում, վրան «Վերնիսաժ», տակը 100 դրամ տպագրած, վաճառողներից դիմացը պահանջելով 100 դրամ, անկախ նրանից, թե որտեղ են զբաղեցրել եւ արդյոք այդ օրը որեւէ բան վաճառե՞լ են, թե ոչ։ Այդ տարեց մարդու գնալուց հետո գալիս են մի քանի ուրիշ երիտասարդներ եւ հիմա էլ նրանք են դրամ պահանջում։ Եւ այդպես, հանապազօրյա հացի համար իրենց ունեցած չունեցածը մեջտեղ բերած այդ մարդիկ հաճախ տնից են դրամ բերում, զբաղեցրած տեղի վարձը տալիս եւ ձեռնունայն վերադառնում տուն։

Անցյալ շաբաթ մի ավելի զայրացուցիչ դեպքի ականատես եղա։ 80 տարեկան մի կին, ակնոցներն աչքերին, սառը քարի վրա մի լաթ էր փռել, նստել ու բրդյա գուլպաներ էր գործում ու վաճառում։ Երբ նրանից դրամ պահանջեցին, նա ասաց, որ ոչինչ չի վաճառել եւ չի կարող տալ. նրանք անամոթաբար մի զույգ գուլպա շորթեցին ու գնացին։ Խեղճ կինը արցունքակալած աչքերով մնաց նրանց հետեւից նայելով, հավաքեց իր գուլպաները, ծեռնափայտը վերցրեց ու [illegible] ուղղվեց դեպի տուն։

«Վերնիսաժի» ամբողջ տարածքն իրենից ներկայացնում է իսկական աղբանոց, օրերով ու շաբաթներով չի մաքրվում, ամենուրեք դես ու դես թղթեր են ցրված։ Օրերս երկու գերմանացի, կանգնած մի աղբակույտի մոտ, խոսում էին ու նայում այդ աղբակույտին։ Իրար մեջ խոսեցին եւ զզվանքախառը ծիծաղեցին, նրանց խոսքերի մեջ ես միայն մի բառ հասկացա՝ «շվայն», որ գերմաներեն խոզ է նշանակում։ Նորից հոգիս տակնուվրա եղավ, նրանք կամ ասացին՝ խոզություն է այստեղի կեղտոտությունը կամ էլ գուցե՝ այս հայերը ինչ խոզ են...

Վերջին խոսքս ուղղում եմ քաղաքային իշխանություններին, նրանց, ովքեր իբր թե վերահսկում են այս «Վերնիսաժին»։ Այստեղ ամեն շաբաթ ու կիրակի օրերին երբեմն ամենչնչին հաշվարկներով օրական 200 (երբ ոչ 2000) մարդ է գալիս ապրանք վաճառելու, ապա յուրաքանչյուրից 100 դրամ առնելով ամսվա մեջ 160 հազար դրամ է հավաքվում, ու չգիտեմ այդ գումարից որքա՞ն է գնում պետությանը, որքանը՝ այս ու այն մարդկանց գրպանները։ Երբ այդ 160 հազարից 10 հազարը վճարեն երկու հավաքարարի (իսկ անգործ ու սոված հավաքարարներ հիմա շատ կան), ապա նրանք կարգին, մաքուր կպահեն տարածքը։ Ու երբ դա չարվի, ապա տաք եղանակներն սկսվելուց հետո այստեղ խոլերայի հավանականությունը հեռու չէ։

ԱՆԻ ԽԱՉԱՏՐՅԱՆ,
[illegible]

ՄԱՄՈՒԼ

Միամի՞տ, թե չարամիտ պատասխանի մը հետքերով

Սփյուռքից թերթերի ուշ ստացման պատճառով միայն հիմա ենք կարողանում տեղ տալ ՌԱԿ Լիբանանի պաշտոնաթերթ «Զարթօնք»-ի գլխավոր խմբագրի այս գրությունը, որն ընդդեմ ՀՀՇ-ի նախագահի վերջերս կատարած մի հարցազրույցից, իր հերթին հարցադրման է ենթարկում [illegible]։

Քաղաքական կեանքին մէջ, կ'ըսուի, ամէն ինչ բացատրելի է։ Դէպքերու ընթացքը այդ տպաւորութիւնը կը թողու կամ երեւոյթները այդպէս կը պատկերացնեն։

Անիկա մանաւանդ այնպիսի դէպքերուն համար, որոնք քաղաքականօրէն երկարամեայ փորձ ունին, ճանչցած են անոր դառնութիւնները (կամ... առաւելութիւնները) ու կը գտնուին նոր մարտահրաւէրներու դիմաց։ Իսկ ի՞նչ պէտք է ըսել կամ ըսել անոնց, որոնք նոր մտած են «խաղ»էն ներս ու հետամուտ են արագօրէն ուսումնառութեամբ... մրցանիշներ հաստատելու։ Այս պարագային, հարցը ունի իր երկու երեսները. ներքին եւ արտաքին։ Արտաքինը կախեալ է այնպիսի գործօններու հետ, որոնք «մեծ ու փոքր» քաղաքականութեան պարտերն են, սակայն ներքինը, իր զուտ տեղային կողմով, կախում ունի իշխանութեան մը վարած դրութենէն եւ նաեւ տիրող կամ գործող քաղաքական ուժերէն։

Ոչ միայն բնական, այլեւ անհրաժեշտ է, որ այս վերջինները գտնուին «կենսունակ» վիճակի մը մէջ, դառնան մրցակից, ժողովրդավար, հանդուրժող եւ ինչու չէ նաեւ ազդեցիկ ներկայութիւններ ամէնուրեք։

Սակայն, այս բոլորը ընդունելի յարաբերութիւններով գոյատեւելու համար անհրաժեշտ է, որ նորերուն կառոյցներուն առաջնորդներն ու պատասխանատուները ըլլան յանձնառու, զգաստ, անկաշառ, անաչառ, անկողմնակալ ու բանիմաց։

Ակամայ այս մտորումները կամ ակնարկութիւնները կ'առաջանան, ամէն անգամ որ մեր հայեացքները սեւեռենք Հայաստանի վրայ, մանաւանդ այս վերջին շրջանին, որ քաղաքական զարգացումները, տեղիներն ու յայտարարութիւնները զիրար կը հրմշտկեն, գրեթէ բոլոր կողմերէն ու բոլոր մակարդակներու վրայ։

Այս առիթով, եւ նաեւ, առաւել նուազագոյնը երբեմն ինքզինք օրիժինալ ձեւացնելու ճարմանքով, յայտարարութիւններով ու հարցազրոյցներով հանդէս կու գայ Հայոց Համազգային Շարժումը (ՀՀՇ), մանաւանդ երբ իր կարգ մը ղեկավարներ կ'անդրադառնան որոշ հրատապ հարցերու, զգայուն իրադարձութիւններու, գործունեայ կազմակերպութիւններու եւ առհասարակ համայնքային ազդակներու։

Օրինակի համար, ՀՀՇ կուսակցութեան վարչութեան նախագահ Տէր Յուսիկ Լազարեանը վերջերս «[illegible]» լրատու գործակալութեան թղթակիցին հարցումներուն պատասխանելով, ի դէպ կ'ըսէ հետեւեալը.

«Մենք փորձում ենք պարզել, թէ ո՞րտեղ է գտնվում ՌԱԿ-ի ղեկավարութիւնը. Հայաստանո՞ւմ, թէ նրա տարածքից դուրս»։

Երբ Տէր Յուսիկը բարեխոսական հարցադրում կը կատարէ, չափէն աւելի միամիտ է, իսկ երբ անտեղեակութիւն կը ձեւացնէ, չափէն աւելի չարամիտ է, որովհետեւ «փորձում ենք պարզել»ներով կարելի չէ քաղաքական մարդ ըլլալու յաւակնութիւն ունենալ, ոչ ալ «ո՞րտեղ է գտնվում»ներով կարելի է շփոթահար ընել ժողովուրդը։

Իր չնաշխարհիկ «վերլուծումներ»ը շարունակելով, Տէր Յուսիկ կը շարունակէ. «Ռամկավարները ուզում են, որ այստեղ (այսինքն Հայաստանի մէջ կը գործեն, Պ. Ա.) վկայակոչելով կանոնադրութիւններու մէջ եղած տարբերութիւնները... Ես ուզում եմ, որ պահպանուի օրինականութիւնը»։

Երբ ռամկավարները կ'ըսեն, սահմանադրօրէն կը ճանչնան, թէ իրենք կը գործեն օրէնքի սահմաններուն մէջ եւ այդ առնչութեամբ բազմիցս տուած են իրենց օրինապահ ըլլալու վառ օրինակները, որուն համար ոչ Տէր Յուսիկէն, ոչ ալ ուրիշներէն բարեհաճ վկայական ստանալու պէտք ունի ՌԱԿ-ը, իսկ «ինչ կը վերաբերի...»ին, զարմանալի է, որ Տէր Յուսիկ կը խօսի «օրինականութեան պահպանում»ին մասին, երբ գէթ ՌԱԿ-ի պարագային նման օրինազանցութիւն չկայ։

– Բայց անգամ մը համար հարց տալու է բոլոր Տէր Յուսիկներուն, իրենց բացարձակապէտական ոճով զո՞վ կը ներկայացնեն. քաղաքակա՞ն, դատակա՞ն, թէ՞ [illegible] իշխանութիւնը, երկու մէկ ինքզինքին իրաւունք տալով [illegible]։

Շատերու համար Տէր-Յուսիկեան եղանակով, այլ գիտակցութեամբ, յայտարարութիւնները թէ ակնարկութիւնները, մանաւանդ այս մրցանման հանգրուանին, կը մնան իրենց հարցական, թէ ինչի՞ կը միտին ասոնք եւ որո՞ւն կը ծառայեն։

Բայց մի՞թէ միանշանակ չէ պատասխանը։ Վկայ Տէր Յուսիկին մանուածապատ, բայց որոշապէս «կանխամտածուած» յայտարարութիւնը։

ՊԱՐՈՅՐ ԱՂԲԱՇԵԱՆ,
«Զարթօնք», 29 յունուար, 1995 թ.

ԱԶԳ

Հայ զորականները այցելեցին Սերբիայի ռազմական օբյեկտներ

Հայկական կառավարության մի պատվիրակություն պաշտպանության նախարար Սերժ Սարգսյանի եւ արդյունաբերության նախարար Աշոտ Սաֆարյանի գլխավորությամբ, փետրվարի 8-ին այցելել է Սերբիայի ռազմարդյունաբերական գործարաններ, հաղորդում է Բի Բի Սի միջազգային լրատվության կենտրոնը, հենվելով «Տանյուկ» գործակալության հայտարարության վրա։ «Հյուրերը ծանոթացել են հատուկ նշանակության արտադրանքներ թողարկող այդ գործարանների արտադրական կարողություններին եւ համագործակցության շուրջ բանակցություններ վարել նրանց տնօրենների հետ», նշվում է հաղորդման մեջ, ավելացնելով, որ «հատուկ նշանակության արտադրանքներ» տերմինի տակ հասկացվում է պաշտպանական արդյունաբերությունը։ Հայկական պատվիրակությունը Սերբիայում է գտնվում ֆեդերալ պաշտպանության նախարար Պավլե Բուլատովիչի հրավերով։

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

միջազգային

ՀԱՆՑԱՇԽԱՐՀ

Ֆրանսիան դարձել է ռուսական մաֆիայի երկրորդ հայրենիք

Անցյալ տարվա նոյեմբերի 22-ին վարձու մարդասպանների կողմից փարիզյան բնակարանում ռուսաստանցի ձեռնարկատեր Սերգեյ Մաժարովի սպանությունից հետո ոստիկանությունը նախապատրաստեց փաստաթուղթ, որը նվիրված է Ֆրանսիայում ռուսական մաֆիայի գործունեությանը:

Փաստաթղթից պարզ է դառնում, որ այդ սպանությունը, ըստ երևույթին, պատվիրել էր Վյաչեսլավ Իվանկովը, նույն ինքը Յապոնչիկը, որին Արևմուտքում սովորաբար համարում են ԱՄՆ-ի ռուսական հանցաշխարհի [illegible] առայժմ եզակի են: Ճիշտ է, 1994 թ. հունիսին Վարի դեպարտամենտում (Ֆրանսիայի հարավ) երեք ռուսաստանցիներ առևանգեցին տեղացի ձեռնարկատիրոջ դստերը:

Բարեբախտաբար, նրանց շուտով ձերբակալեցին ժանդարմները, պարզելով, որ ֆրանսիացու և նրա ռուս գործընկերների միջև վեճ էր ծագել 3 մլն ֆրանկի պատճառով: Վեճի լուծումն արագացնելու նպատակով ռուսները առևանգել էին երեխային, սպառնալով կտրել նրա ձեռքը:

Ճիշտ մեկ տարի առաջ հենց Շանզելիզե պողոտայում առևանգվեց լիմժան Թոխտախունովի հետ, որի անունը առնչվում է Ֆրանսիայի և Գերմանիայի ռուս համայնքներին:

Ոստիկանական զեկուցագրից պարզվում է, որ Թոխտախունովը «վերջերս գլխավորել է Գերմանիայի տարածքում գործող ռուսաստանցի հանցագործների խմբավորումը: Այն մասնագիտանում է փրկագնի կորզման նպատակով ռուսաստանցի տարագիր գործարարների առևանգման մեջ»:

Ոստիկանությունը Թոխտախունովին համարում է Յապոնչիկի ներկայացուցիչ Գերմանիայում, որտեղ նա պարագլուխը:

Մաժարովը անուղղելի սխալ կատարեց, երբ գործակցություն սկսեց իր ընկեր Սերգեյ Մակարովի հետ: Նրանց միջև վեճ ծագեց 1,5 մլն դոլլար միջնորդավճարի պատճառով, որը, ոստիկանական զեկուցագրի համաձայն, նախատեսված էր մաֆիայի համար և պետք է փոխանցվեր Շվեյցարիա:

Մաժարովը հրաժարվեց բաժանվել այդ փողերից, Շվեյցարիայում դատավարության մեջ ներքաշվեց իր նախկին գործընկերոջ հետ, և մաֆիայի մի շարք նախազգուշացումներից հետո դատավճիռը ի կատար ածվեց: Հաշվեհարդարից երկու շաբաթ առաջ ռուսական և խորհրդային անձնագրերի տեր Մակարովը բռնվեց Իսրայելում, որտեղ ոստիկանությունը մտադիր է նրան հարցաքննել:

«Մոնդ» թերթը «Ռուսական մաֆիա. ցանկ դեպի Փարիզ» հանգամանալի հոդվածում պատմում է, որ Մաժարովի սպանությունից որոշ ժամանակ անց ֆրանսիացի խուզարկուները հայտնաբերել են 4 մարդասպաններին, որոնք զենքով ձերբակալվել են Փարիզի օպերայի շրջանում գտնվող մի թանկարժեք հյուրանոցում: Կիպրական բանկի տված վարկային քարտի շնորհիվ նրանք հաստատվել էին հիմնավորապես գնումներ անել Շանզելիզեում: Հարցաքննության ժամանակ նրանցից մեկը՝ ոմն Իգոր, ոստիկանության կողմերին առաջարկել էր շրջափակել մի տեղյան թաղինում: Վերջինս առաջարկությունը գնահատել էր որպես ֆրանսիական պարկված սպառնալիք, բայց չարժի, և թեև բոլորն էլ լին անմիջական հանցանքների բացակայության պատճառով: Մի քանի օր անց Բելգիայում սպանվել էր ևս մեկ ռուս գործարար:

Երբ Գերմանիայում ռուսական մաֆիան մասնագիտանում է դրամաշորթության և առևանգումների մեջ, որոնք ուղեկցվում են խոշտանգումներով, ապա Ֆրանսիայում նման դեպ մնկին:

Բելգիական զենքագրերում մշտապես հիշատակվում է 40-ամյա Սերգեյ Գուշկովի անունը, որը հաստատվել է Ֆրանսիայում և հիմնել մի քանի ձեռնարկություն: Ֆրանսիական աղբյուրների համաձայն, Գուշկովին փնտրում են նաև Ռուսաստանի իրավապահ մարմինները, որոնք նրան մեղադրում են «կեղծ ծանուցագրերի միջոցով պետական ունեցվածքի հափշտակման խոշոր հափշտակումների» համար:

«Մոնդը» գրում է, որ նախկին Ֆրանսիա այցելած սպայի, բերեւ ՊԱԿ-ի նախկին աշխատակցի, որի Սերգեյ Գուշկովի տարբեր բանկերից միլիոնանոց գումարներ է ստացել դարձյալ Շանզելիզեում գտնվող «Պլինը ֆիլմ»-ի հաշվին: Այդ ֆիրման գրանցված է Ռուսաստանի վիրխարի հեռուստաընկերային լաֆոնտերիկյան բազմահերթանոց ֆիլմաշարերի մատակարարմամբ:

Ֆրանսիայի, ԱՄՆ-ի ոստիկանական ծառայությունների և ռուսական միլիցիայի կարծիքով, Գուշկովը ֆրանսական կապեր ունի ազդեցիկ Ալիմժան Թոխտախունովի հետ, որն անցել էր 1993 թ. աշնանը: Գերմանիայից արտաքսվելուց հետո Թոխտախունովը բնակություն հաստատեց Փարիզի կենտրոնում գտնվող 16-րդ շրջանում: Նրա մերձավորներից մեկը ծնվել է բերել խաղաղի Պոնտին փողոցում գտնվող հայտնի ռեստորաններից մեկը: Ինքը՝ Գուրկովը, ֆինանսավորել է Կից փողոցի 3,32 մլն ֆրանկ արժողությամբ մեկ ուրիշ ռեստորանի ձեռքբերումը:

Ֆրանսիացիների կարծիքով ռուսական կազմակերպված հանցախմբերը Ֆրանսիան ընտրել են կապիտալների արդյունաբերության մեջ, առևտրում և անշարժ գույքի բնագավառում տեղաբաշխելու համար: Միայն 1994 թ. Ռուսաստանի ֆինանսների նախարարության կապիտալների ծագումը վերահսկող մարմինը ֆրանսիական բանկերից 38 նախազգուշացում ստացավ, որոնք վերաբերում էին ռուսաստանցիների ավանդներին: Անցյալ տարվա սկզբներին արևմտյան բանկերում ռուսաստանյան կապիտալները գնահատվում էին 15 մլրդ դոլլար:

Ոստիկանությունը կազմել է այն տների ու բնակարանների մանրամասն ցանկը, որոնք ռուսաստանցիները ձեռք են բերել Լազուր ափին, Էլզասում, Շվեյցարիային սահմանակից Էնի դեպարտամենտում և փարիզյան «ոսկե» եռանկյունում, որն ընդգրկում է քաղաքի 7-րդ, 8-րդ և 16-րդ շրջանները:

Ֆրանսիական որոշ ընկերություններ բերևս մտորեն խոշոր գործարքներ են կնքել ռուսական կասկածելի ֆիրմաների հետ: Այսպես, Ռենո խաղաղի ձեռնարկություններից մեկը պայմանագիր է կնքել 4 մլն շիշ օղու արտադրության համար 10 հազար տակառիկ սպիրտ Ռուսաստան առաքելու վերաբերյալ: Մինչդեռ Փարիզում գտնում են, որ Ռուսաստանի գինու-օղու առևտրի համակարգը հիմնականում վերահսկում է հանցաշխարհը:

«Իզվեստիա»
16 փետրվար, 1995 թ.

ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ

Այցելություն. Շևարդնաձեն անտեսվեց Լոնդոնում

ԼՈՆԴՈՆ, ԱՖ: Մոտիկ անցյալում որպես խորհրդային բարեփոխումների կարկառուն ներկայացուցիչ միջազգային մամուլի վերնագրերից չիջնող Էդուարդ Շևարդնաձեի երկօրյա այցը աննշմար անցավ Մեծ Բրիտանիայում: Հակառակ այցի լրիվ պետական հանգամանքին, ներառյալ Էլիզաբեթ 2-րդ թագուհու և վարչապետ Ջոն Մեյջորի հետ հանդիպումները, Վրաստանի ղեկավարի ներկայությունը հազիվ մեկ պարբերությամբ զգացվեց բրիտանական թերթերում:

Ինքը Շևարդնաձեն անկեղծորեն ընդունեց, որ զավաբաժողովների ընթացքում Սառը պատերազմը ավարտելու նպատակով իր ջանքերը աշխարհում են անցել ազգամիջյան կոնֆլիկտների կործանիչ ալիքը կանգնեցնելու գործում:

Նա Բրիտանիա էր ժամանել Վրաստանի տնտեսության վերականգնման համար օգնություն հայցելու, սակայն նրա բարեփոխիչի և ժողովրդավար գործչի համբավը հարցականի տակ դրվեց այն պահից սկսած, երբ նա իր համագործակցությունը հայտնեց Չեչնիայում ռուսական զորքի արյունոտ միջամտությանը: Միջազգային հարաբերությունների արևմտյան ինստիտուտների նրա հետ հանդիպման ընթացքում չեչենների մի խումբ դրսում աղմկալի ցույցեր էր անում նրա դեմ: Լոնդոնի տնտեսագիտության հայտնի ուսումնարանի ավագ դասախոս Մարգո Լայթի կարծիքով, «Շևարդնաձեն այլևս չի վայելում նախկին հարգանքը, քանի որ, առաջին հերթին, Վրաստանը Խ. Միություն չէ, և երկրորդ՝ նա իրեն լավ չի դրսևորել Վրաստանում քաղաքացիական պատերազմների ընթացքում»:

Այսուհանդերձ, Մեծ Բրիտանիայի նախկին արտգործնախարար Ջեֆրի Հաուն, որ սովոր էր իր նախկին պաշտոնակցի հետ շատ շփվել, Շևարդնաձեի մասին հայտարարեց. «Նա դեռևս մեծ հարգանք է վայելում, նա խիզախորեն ստանձնել է հսկայական ու դժվարին մի պատասխանատվություն»:

ՏԱՄԱՌՈՍ

Բնակչության աճն անհանգստացնում է

ՄԱԿ-ի վիճակագրական տվյալների համաձայն, այսօր երկրագնդի վրա ապրում է 5,6 մլրդ-ից ավելի մարդ: 30 տարի անց այդ թիվը կհասնի 8,5 մլրդ-ի, որի մեծ մասը կլինեն երրորդ աշխարհի երկրների բնակիչները: Երկրագնդի բնակչությունը 50 տարի անց կկրկնապատկվի, իսկ մինչև 2100 թ.՝ կեռապատկվի: Վերջերս Կահիրեում տեղի ունեցած «Երկրագնդի բնակչությունն ու նրա զարգացումը» միջազգային կոնֆերանսը երկրագնդի բնակչության աճի տեմպերը գնահատեց ծայրահեղ անհանգստացնող: Միայն կոնֆերանսի 9 օրերի ընթացքում երկրագնդի բնակչության թիվն ավելացավ 2 մլն 317 հազ 808 մարդով: Կոնֆերանսի մասնակից 176 երկրները ստորագրեցին երկրագնդի բնակչության համընդհանուր աճի սահմանափակման վերաբերյալ մի ծրագիր, որի գլխավոր նպատակը մարդկանց բազմացման կանխման միջոցների մշակումն է, և հետևաբար՝ բավարար կրթական մակարդակի և բժշկական օգնության ապահովումը: Այս տարի մարտին Կոպենհագենում կայանալիք այս հիմնահարցին նվիրված միջազգային համաժողովում կճշտվեն ծրագրի իրագործման կոնկրետ քայլերը:

ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ

Խորհրդաժողով. «Լրատվական գործակալությունների ապագան»

Այսօրվանից է փետրվարի 20-ին Սենտ Պիտերսբերգում (Ֆլորիդայի նահանգ) բացված խորհրդաժողովի թեման, որը կազմակերպել է մամուլի միջազգային ինստիտուտը: «Կլոր սեղանի» մասնակիցներ են, ինչպես հաղորդում է ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ը, աշխարհի ավելի քան 20 երկրներից ժամանած ժուռնալիստիկայի ամենաօպերատիվ ճյուղի ներկայացուցիչները: Այստեղ քննարկվող հարցերը վերաբերում են լրագրողների աշխատանքին նոր իրողությունների հաշվառմամբ, կառավարության հետ նրանց փոխհարաբերություններին, սեփականության հիմնախնդիրներին: Խորհրդաժողովում ծրագրվում է առանձնահատուկ ուշադրություն հրավիրել նոր տեխնոլոգիաներին և դրանց ազդեցության ներքո սրվող մրցակցությանը: Այս հարցերի շուրջ կարծիքների փոխանակությանը կմասնակցեն ԱՄՆ-ի, Ասիայի, Եվրոպայի լրատվական գործակալությունների, ներառյալ ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ի ներկայացուցիչները:

ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ

«Գերմանական ալիք». Շուրջօրյա հեռուստափոխում Ռուսաստանում

ՔՅՈԼՆ, 20 ՓԵՏՐՎԱՐ, ԻՄԱ ՊՐԵՍ ՍՆԱՐԲ: «Գերմանական ալիք» հեռուստակայանի Արևելյան Եվրոպայի բաժնի ղեկավար Կլաուս Վեբերը «ԻՄԱ պրես» գործակալության թղթակցին տեղեկացրել է, որ 1995 թ. աշնանից սկսած հեռուստաընկերությունը մտադիր է դեպի Ռուսաստան հեռուստափոխման տևողությունը օրական 14-ից հասցնել 24 ժամի: Նրա խոսքերով, դա կապված է այն բանի հետ, որ ռուսաստանցի ունկնդիրների շրջանում մեծացել է հետաքրքրությունը «Գերմանական ալիքի» հեռուստահաղորդումների նկատմամբ, և ավելացել են հեռուստադիտողների տեխնիկական հնարավորությունները՝ Asiasat 2 արբանյակի արձակումով, որի հեռարձակած ալիքները կարող են ընդունվել ԱՊՀ ողջ տարածքում: Պարոն Վեբերը հիշեցրել է, որ «Գերմանական ալիքի» ծրագրերը շատ վաղուց և բավական հաջողությամբ ցուցադրվում են Սանկտ Պետերբուրգի 5-րդ ալիքով և Համագործակցության երկրների տարածաշրջանային հեռուստատեսությամբ:

ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ

Ո՞վ կդառնա Համաշխարհային բանկի նոր նախագահ

Մոտ ժամանակներս Համաշխարհային բանկի նախագահի պաշտոնը թափուր կմնա. ներկայիս գլխավոր բանկատեր 68-ամյա Լուիս Փրեստոնը խաղցկեղով հիվանդ է և որոշել է հրաժարական տալ:

Նրա պաշտոնի թեկնածուներից առավել մեծ հնարավորություններ ունեն Սամերսը, Ֆիշերը և Վոլֆենզոնը: Լոուրենս Սամերսը ԱՄՆ ֆինանսների նախարարի տեղակալն է միջազգային գործերի գծով և Համաշխարհային բանկի նախկին գլխավոր տնտեսագետը: Սթենլի Ֆիշերը Միջազգային արժութային հիմնադրամի գլխավոր կառավարչի տեղակալն է և նույնպես Համաշխարհային բանկի նախկին գլխավոր տնտեսագետ: Վերջապես Ջեյմս Վոլֆենզոնը նյույորքցի բանկատեր ներդնող է և թատերական- երաժշտական արվեստի Քենեդի կենտրոնի տնօրենների խորհրդի նախագահը:

Վոլֆենզոնը արդեն եռանդուն արշավ է սկսել իր ընտրության համար, խոստանալով կրճատել բանկի հաստիքները, որի աշխատակիցները հսկայական ռոճիկներ են ստանում: Ի դեպ, հենց նախագահի տարեկան ռոճիկը 190 հազար դոլլար է, գումարած 90 հազար ներկայացուցչական գումարը: Ներկայիս նախագահը, բանկի ուռճացմանը վերաբերող քննադատության ի պատասխան, արդեն հաստիքները կրճատել է 12 տոկոսով:

Լոուրենս Սամերսը Հարվարդի փայլուն տնտեսագետ է, մեքսիկական պեսոյի փրկության ծրագրի հեղինակը: Ի դեպ, դա թերություն է, քանզի հանրապետական կոնգրեսը դեմ է այդ ծրագրին և կարող է դեմ քվեարկել Սամերսի թեկնածությանը: 1992 թ. Սամերսը իր հուշագրով խորհուրդ էր տալիս վնասակար ձեռնարկությունները տեղափոխել թույլ զարգացած երկրներում, քանի որ դրանք «էկոլոգիապես դեռ մաքուր են»: Այն ժամանակ մեծ սկանդալ ծագեց:

Ֆիշերի մասին հայտնի է միայն, որ նա լուրջ տնտեսագետ է և վարչարար:

ԱՄՆ-ի Կոնգրեսը պաշտոնապես որեւէ կապ չունի Համաշխարհային բանկի նախագահի ընտրության հետ, բայց դրա անուղղակի ազդեցությունը դժվար է գերագնահատել: Նախ և առաջ Կոնգրեսից է կախված Համաշխարհային բանկի զարգացման միջազգային գործակալության ֆինանսավորումը, երկրորդ, հենց Կոնգրեսն է որոշում ընդունում ԱՄՆ-ի բաժինը Համաշխարհային բանկ փոխանցելու մասին:

Բանկի ղեկավարության փոփոխությունը տեղի է ունենում այն պահին, երբ այդ ֆինանսական հաստատությունը ուժգնորեն քննադատվում է շրջակա միջավայրի պաշտպանության շարժման կողմից: Մոսկվային առնչվող մասն փոքր է հարկավոր, և նա բանկի գործունեության այդ կողմին նայում է մատների արանքով: Բանկին պակասորդությամբ չեն քննադատում կասկածված կառավարությունների հանդեպ իր «թուլության» համար, քանզի բանկը նրանց նախընտրում է մասնավոր հատվածից:

Համաշխարհային բանկի նախագահին պաշտոնապես նշանակում կամ ընտրում են իր բաժնետերերի տերեր պետությունների ներկայացուցիչները, որոնք նիստեր են անցկացնում նրա գործադիր խորհրդում: Սակայն ավանդույթի համաձայն, թեկնածուի անունը տալիս է ԱՄՆ-ի ներկայացուցիչը: Թեկնածուն նշանակվում է առանց պաշտոնական քվեարկության, ընդհանուր համաձայնության եղանակով: Ըստ ավանդույթի, այդ թեկնածուն ԱՄՆ-ի քաղաքացի է, իսկ Միջազգային արժութային հիմնադրամի նախագահը՝ Արևմտյան Եվրոպայի ներկայացուցիչ:

Այնպես է պատահել, որ բանկի նախագահի պաշտոնում Փրեստոնի նախորդները մնացել են միայն մեկ ժամկետ: Միայն Ռոբերտ Մակնամարան է բանկը գլխավորել 1968-ից մինչև 1981 թվականը: Լյուիս Փլինթոնի վարչակազմը նոր նախագահ որոնելիս շեշտը դնում է «քահել թեկնածուի» վրա, որը կկարողանար ծառայել եր կու հնգամյա ժամկետ:

Ռուսաստանցիներին, իհարկե, ավելի շատ հետաքրքրում է բանկի ապագա նախագահի վերաբերմունքը Ռուսաստանի հանդեպ: Կարելի է ասել, որ թեկնածուներից ոչ մեկը առանձնապես մտադիր չէ Ռուսաստանը հեղեղել դոլլարային շռայլ անձրևով:

«ԻԶՎԵՍՏԻԱ», 16 փետրվար 1995

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

Մշակույթ

ՅՈՒՆԵՍԿՕ-ի Հայաստանի Ազգային հանձնաժողովը գործում է 1992 թ. դեկտեմբերից: Արդեն ընդունվել է ՅՈՒՆԵՍԿՕ-ի ազգային հանձնաժողովի առաջարկը այս տարվա ընթացքում անցկացնել գիտական կոնֆերանս, որը դեսք է մտնի ՅՈՒՆԵՍԿՕ-ի «Մետաքսի ճանապարհ» անվանումով ընդհանուր մեծ ծրագրի մեջ: Ծրագիրն արդեն 10 տարուց ավել է, ինչ գործում է: Բայց նախկին ծրագրի մեջ, որին ԽՍՀՄ-ը մասնակցում էր իր հայեցողությամբ, Հայաստանն ընդգրկված չէր: ԽՍՀՄ փլուզումից հետո ծրագրի խրագործումը կանգ է առել, այժմ այն նորից կգործի: Մենք նպատակ ունենք ապացուցելու, հայաստանի կրթության նախարարությունում ստեղծել կրթության հարցերով զբաղվող լրատվական կենտրոն, որի համար հաստկացվելու է նպատակային գումար: Իրականացվում է նախադպրոցական հաստատություններին եւ դպրոցներին սննդի ու գրենական պիտույքների բաշխում: Հանձնաժողովը դիմել է ՅՈՒՆԵՍԿՕ-ին խնդրելով օժանդակել նաեւ դասագրքերի տպագրության հարցում:

Անցած տարի հանձնաժողովը կազմակերպել է երկու սեմինար: Առաջինը նվիրված էր երիտասարդության վերաբերող հարցերին, արտակրթական, արտադասարանական զբաղվածությանը, ժամանցին: Հանձնաժողովին որոշակի գումար

Նա հույս հայտնեց, որ 1700-ամյակը ՅՈՒՆԵՍԿՕ-ի պաշտոնական տարելիցների ցանկում ընդգրկելու մասին Ազգային հանձնաժողովի կողմից առաջարկված որոշման նախագիծը կմտնի ՅՈՒՆԵՍԿՕ-ի առաջիկա հնգամյա պլանների մեջ: Որոշելի որոշման նախագիծն ընդունվի, 184 երկրների երկու երրորդը դեմ է տարակ քվե: Իսկ ինչ վերաբերում է ՅՈՒՆԵՍԿՕ-ի մասնակցությանը Հայաստանից դուրս հայկական հուշարձանների պահպանության գործում, ապա... Առաջինը հայտնեց, որ ՅՈՒՆԵՍԿՕ-ն երկուստեք համաձայնության դեպքում պատրաստ է մասնակցել այդ հուշարձանների պահպանությանը: Ինչպես հայտնի

Հայաստանը կընդգրկվի՞ ՅՈՒՆԵՍԿՕ-ի «Մետաքսի ճանապարհ» ծրագրում

մեջ, որ Հայաստանը շատ գործուն է եղել մետաքսի ուղիների խաչմերուկում: Սեմինարը տեղի կունենա Հայաստանում, սեպտեմբերին կամ հոկտեմբերին:

Ազգային հանձնաժողովն առաջարկել է ՅՈՒՆԵՍԿՕ-ին անցկացնել սեմինար նվիրված Հայաստանի էներգետիկ խրամճակին: Հայաստանի էներգետիկ ծրագիրը (վերջին տարբերակը) արդեն ներկայացվել է ՅՈՒՆԵՍԿՕ-ի գիտատեխնիկական կենտրոնին (որի նստավայրը Վենետիկում է, ղեկավարը ՌԴ ներկայացուցիչ Վլադիմիր Կոզմին է): Ներկայումս ծրագրին ուսումնասիրում են փորձագետները: Սեմինարին մասնակցելու համար հրավիրված են տարբեր բանկերի եւ դոնոր կազմակերպությունների ներկայացուցիչներ: Ազգային հանձնաժողովի նպատակն այն է, որ սեմինարն անցնելուց հետո (երբ կարդացվեն այս շատ հեղինակավոր կազմակերպության դրական կարծիքն ունենալ) ներառվորին չափ նպատակային ներդրումներ լինեն Հայաստանի էներգետիկայի բնագավառում: Ներկայումս կառավարությունն աշխատում է այդ ուղղությամբ, սակայն հանձնաժողովը գտնում է, որ կարող է իր ավանդը ներդնել այդ հարցում:

Մեծ տեղ է հատկացվում նաեւ Անդրկովկասի երկրներին, այդ թվում Հայաստանին, հատկացված համաշխարհ օգնության մեծ ծրագրին, հատկապես, ծրագրի այն մասին, որն առնչվում է կրթական համակարգի հետ: Առաջարկվել է լուծարվել, որով նպատակային բաշխումներ են կատարվում: Երկրորդ սեմինարը կանանց խնդիրներին նվիրված սեմինար էր «Կանանց իրավիճակը հետխորհրդային երկրներում» թեմայով: Նախատեսվում է հրատարակել մի ձեռնարկ, որի տպագրության ծախսերը հոգում է ՅՈՒՆԵՍԿՕ-ն, որում տեղ կգտնեն սեմինարի բոլոր նյութերը, մասնավորապես թե ինչպես է ծանր կացությունն անդրադառնում կանանց վրա, ինչ ուղիներ կան դժվարությունները հաղթահարելու համար եւ այլն:

Հարցին, թե որքանով է ՅՈՒՆԵՍԿՕ-ն մասնակցում Հայաստանում քրիստոնեության պետական ընդունման 1700-ամյակի հանդիսություններին, ՀՀ ԱԳՆ ՅՈՒՆԵՍԿՕ-ի բաժնի վարիչ, ՅՈՒՆԵՍԿՕ-ի Ազգային հանձնաժողովի պատասխանատու քարտուղար Վարդուհի Ասատրյանը պատասխանեց, որ ՅՈՒՆԵՍԿՕ-ի Ազգային հանձնաժողովը ներկայումս գործուն կերպով մասնակցում է այդ միջոցառումների կազմակերպմանը: Դրանցից մի քանիսը դեսք է իրագործվեն ՅՈՒՆԵՍԿՕ-ի հովանու ներքո: Հանձնաժողովն առաջարկել է ՅՈՒՆԵՍԿՕ-ին իր հովանու տակ իրագործել մի շարք ծրագրեր, մասնավորապես, աջակցել «Քրիստոնյա Հայաստան» հանրագիտարանի անգլերեն հրատարակությանը եւ կազմակերպել «Հայաստանը քրիստոնյա արեւելքի համակարգում» խորագրով գիտաժողով:

է, Ազգային հանձնաժողովը դիմել է ՅՈՒՆԵՍԿՕ-ին, Թուրքիայի եւ Իրանի ազգային հանձնաժողովներին, խնդրելով ՅՈՒՆԵՍԿՕ-ի հովանու ներքո աչխատանք տանել հուշարձանները ոչնչացումից փրկելու նպատակով: Բարեբախտաբար, ինչպես հայտնի դարձավ, անկախ այդ դիմումից, Իրանում մեծ աշխատանք է տարվում այս ուղղությամբ, բավական թվով հայտնի վանքեր վերանորոգվել են: Հանձնաժողովն իր պարտքն է համարել շնորհակալական նամակ հղել իրանական կողմին: Իսկ Թուրքիայից ոչ մի արձագանք չկա:

Ղարաբաղի տարածքի հուշարձանների պահպանության հարցն ավելի բարդ է, քանի որ միջազգային ասպարեզում Ղարաբաղն ընդունվում է որպես Ադրբեջանի մաս: Ադրբեջանցիները դիմել են ՅՈՒՆԵՍԿՕ՝ ժխտելով, թե իրենց հուշարձաններն ավերվում են եւ ոչնչացվում: Այդ կապակցությամբ, ՅՈՒՆԵՍԿՕ-ն հարցումով դիմել էր ՅՈՒՆԵՍԿՕ-ի Հայաստանի ազգային հանձնաժողովին: Հանձնաժողովը հրավիրել է ՅՈՒՆԵՍԿՕ-ի ներկայացուցիչներին գալ եւ տեղում ծանոթանալ հուշարձանների վիճակին եւ արձանագրել, որ հայկական շատ հուշարձաններ եւս գտնվում են անմխիթար վիճակում: Քանի որ խնդիրը սերտորեն առնչվում է խաղաղականության հետ, դրա լուծումը տեղից դեռ չի շարժվել:

ՍՈՆԱ ՄԱՐԳԱՐՅԱՆ,
«Նոյյան տապան» հատուկ «Ազգի» համար

ՔՐԻՍՏՈՆԵՈՒԹՅՈՒՆ-1700

Հայ մշակույթի օրեր Մոսկվայում

Սեպտեմբերին Մոսկվայում կանցկացվեն հայկական մշակույթի եւ արվեստի օրեր, (միջոցառումը դեռեւս համապատասխան խորագիր չի ստացել, չնայած նվիրվելու է Հայաստանում քրիստոնեության ընդունման 1700-ամյակին): Այս առիթով երկու պետությունների մշակույթի նախարարությունների միջեւ պայմանագիր է կնքվել մեկ տարի առաջ, իսկ փետրվարի 17-ին մշակույթի առաջին փոխնախարարներ Անելկա Գրիգորյանը եւ Անատոլի Շչերբակովը Մոսկվայում ստորագրեցին պայմանագրի աշխատանքային արձանագրությունը: Ըստ դրա, Մոսկվայի Մեծ թատրոնում կներկայացվի Դոնիցեթիի «Պոդիկտոսը» (Հայաստանի ազգային օպերայի եւ բալետի թատրոն, բեմադրությունը՝ Տիգրան Լեւոնյանի): Մոսկվայի նկարչի կենտրոնական տանը կբացվի ցուցահանդես, որը կընդգրկի հայ կերպարվեստի նմուշները՝ 60-ականներից մինչեւ այսօր: Մոսկովյան եւ երեւանյան կողմերը ցուցադրանքի ստեղծման վրա կաշխատեն համատեղ:

Կբացվի նաեւ հայ լուսանկարչության ցուցահանդես, որտեղ կներկայացվեն 80-ականներից հետո Հայաստանի կյանքը ներկայացնող լուսանկարներ: Կկազմակերպվի «Հայերը համաշխարհային կինոարվեստում» կինոշաբաթը, որտեղ բացի Հայաստանում արտադրված ֆիլմերից, կներկայացվեն նաեւ այն ժապավենները, որոնցով հայերը մեծ ավանդ են ունեցել համաշխարհային (ամերիկյան, իրանական, ռուսական եւ այլն) կինոյում, այդ թվում եւ՝ մուլտֆիլմեր:

Հայաստանի մշակույթը եւ արվեստը ներկայացնող օրերը կեզրափակի Միությունների տան սյունազարդ դահլիճում կազմակերպվելիք համերգ-հանդեսը, որին կմասնակցեն հայ նշանավոր արվեստագետներ:

Ռ. Խ.

ՌՈՒՍԱՍՏԱՆ

Պետերբուրգում բացվեց Ռեպինի ցուցահանդեսը

Ռեպին. «Շիկահեր կինը» (Տեյաքովայի դիմանկարը). 1898 թ.

ՍԱՆԿՏ ՊԵՏԵՐԲՈՒՐԳ, 20 ՓԵՏՐՎԱՐ, ՌԻԱ-ՄՆԱՐՔ: Այսօր Պետերբուրգի Ռուսական թանգարանում բացվեց Իլյա Ռեպինի աշխատանքների ցուցահանդեսը: Ներկայացված են Ռուսաստանի 16 թանգարաններից բերված 400-ից ավելի գործեր: Առաջին անգամ ցուցադրվում են մասնավոր հավաքածուներից եւ ԱՄՆ-ի, Չեխիայի, Ֆինլանդիայի, Շվեդիայի թանգարաններից բերված աշխատանքներ: «Աշխատանքների թվով սա Ռուսաստանում Ռեպինի ստեղծագործությունների երրորդ նմանօրինակ ցուցահանդեսն է, ՌԻԱ-ի թղթակցին ասաց Ռուսական թանգարանի գիտական քարտուղար Լյուդմիլա Կարենկովան: Այն արտացոլում է նկարչի ստեղծագործության մոսկովյան, պետերբուրգյան եւ չուգուեւյան ժամանակահատվածները»:

ՄԱԼԱԳԱ

Պիկասոն ներկայացվում է հայրենիքում

Պատահական չէ, որ Պաբլո Պիկասոյի ստեղծագործությունների մեծ մասը գտնվում է իր հայրենիքից դուրս: Ծնված լինելով Իսպանիայի Մալագա քաղաքում՝ ականավոր նկարիչը երկար տարիներ ապրել է Ֆրանսիայում: Բայց տարիների նրա երազանքն է եղել իր նկարները ցուցադրված տեսնել հարազատ ծննդավայրում: Ահա այդ երազանքն է, որ վերջերս իրականություն է դարձել: Մալագայում բացված ցուցահանդեսում ներկայացված են հիմնականում նրա ավագ որդի Պաուլոյի այրու՝ Քրիստին Պիկասոյի անհատական հավաքածուի կտավները: Քաղաքի Բիշոպս Փալիսի դահլիճներում ցուցադրված 180 նկարներում արտացոլված են մեր ժամանակների մեծագույն նկարիչներից մեկի անցած ստեղծագործական կյանքի գրեթե բոլոր փուլերը՝ դասական, կուբիզմ եւ սյուրռեալիզմ: Այստեղ գրաֆիկական, խեղակագործական եւ խեցեգործ աշխատանքների կողքին տեղ են գտել 1892-ին՝ Պիկասոյի ուսանողական տարիներին ար-

ված մի գծագրություն, ինչպես նաեւ որդու՝ Պաուլոյի (ծնված 1921-ին) դիմանկարով յուղանկարներն ու գծանկարները: «Թայմ» հանդեսի հաղորդման համաձայն, հունվարի 28-ին ցուցահանդեսը տեղափոխվել է Սեւիլ, որտեղից որոշ ժամանակ անց կփոխադրվի Նիմ (Հարավային Ֆրանսիա):

Հ. Ծ.

ԵՐԱԺՇՏՈՒԹՅՈՒՆ

Դաշնակահար Շահան Արծրունու մենահամերգները ճանաչողական արժեք ունեն

«Ռոկեֆորիկը» տպագրվել է հայերեն եւ անգլերեն

Նյույորքաբնակ համբավավոր մենակատար Շահան Արծրունին հունվարի 20-ին Փասադենա Լեյքի Քոնգրեգեյշընըլ եկեղեցու սրահում, Թեքեյան մշակութային միության Լոս Անջելեսի մասնաճյուղի կազմակերպած երեկոյում փաստեց, որ «ինքն է տերը ստեղնաշարին», ներկայացնելով «[illegible] եւ տոկատա» փեսր վարդան համերգներից մեկում: Դաշնակահարը ճանաչված է ոչ միայն լրատեղեկատվական գաղութում, այլեւ Հյուսիսային եւ Հարավային Ամերիկայի, Եվրոպայի, Միջին Արեւելքի եւ Ավստրալիայի [illegible] կողմից: Կոմիտասի, Արամ Խաչատրյանի, Արամ [illegible] անունների կողքին նա [illegible] է նաեւ ավելի համեստ [illegible] Միրվարդ Կարամանուկյան, [illegible] Ղազարյան, Ալիսա Թե[illegible] Թերթի տեղեկագ[illegible] մեծ[illegible] շատերի համար նաեւ [illegible] արժեք է[illegible] [illegible] Սոնաշի մենեջմենթությունը), ինչպես նաեւ համեմվել է նվագելիք կտորների մասին

համերգավարի կողմից տրված տեղեկատվությամբ եւ մեկնաբանությամբ: Սփյուռքի մեկ այլ թերթից Բեյրութի «Զարթոնքից» տեղեկանում ենք, որ Շահան Արծրունին հեղինակել է «Ռոկեֆորիկ» երկլեզվյան մի հատոր, որն ընդգրկում է շարականներ, 50 մեղեդիներ յուրաքանչյուրը պատմական եւ կրոնական ծանոթություններով: Աշխարհիկ բաժնում ընդգրկված են հայ համբավավոր երգահաններ Սպենդիարյանը, Խաչատրյանը, Չուխաջյանը: Գիրքը լրացված է անգլերեն եւ աշխարհաբար թարգմանություններով: Արծրունին համակարգել, ծանոթագրել եւ դաշնավորել է գրքում ներկայացված եղանակները:

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

Այսօր, ժամը 14-ին, ժուռնալիստի տանը կկայանա ժամը ասուլիս Ռոբերտ Սեյլոնյանի «Իրականություն» գրքի ստեղծման եւ հրատարակման թեմայով:

ՀՅՈՒՐԱԽԱՂԵՐ

Ռախսա Մկրտչյանի համերգները Բեյրութում

Բեյրութի «Զարթօնք» օրաթերթը տեղեկացնում է, որ հունվարի 27-31-ը Բեյրութի Յ. Տեր Մելքոնյան թատերասրահում Ռախսա Մկրտչյանի համերգն է տեղի ունեցել: Այն կազմակերպել է Հայաստանի երջանավարտների Լիբանանի միությունը: Իսկ փետրվարի 4-ին «Գրուզըն Բիչ» ափեր սրահում լի դպսիկ երգչուհու բացառիկ խրախճանք պարահանդես է տրվել Հայաստանի պետական կրկեսի հանրահայտ վարպետների մասնակցությամբ:

Ռախսա Մկրտչյանի հետ հանդես են եկել հայրենի երաժիշտ Ռուբեն Ամիրբեկյանը եւ լիբանանահայ զաղթի լավագույն սաքսոֆոնահար Անի Եփրեմյանը: Համերգի լայն արձագանքը պայմանավորված է մեր պատական էստրադային երգարվեստում Ռախսայի բյուրեղյա հայկականությամբ: Նշում է թերթը՝ շնորհակալությամբ, որ լի տարբերությունն այս մարզի այլ երգչուհիներից, նրա երգացանկը զուտ հայկական է:

digitised by A.R.A.R.@

ՕԼԻՄՊԻԱԴԱ-96

130 ազգեր, 130 դրոշներ կհյուրընկալվեն Հայաստանում

Սկսվեցին շախմատի համաշխարհային օլիմպիադայի նախապատրաստական աշխատանքները

Երեկ Երևանում կայացավ շախմատի 32-րդ համաշխարհային օլիմպիադայի և ՖԻԴԵ-ի 67-րդ կոնգրեսի նախապատրաստման և անցկացման կազմակերպական կոմիտեի առաջին պաշտոնական նիստը: Կազմկոմիտեն ստեղծվել է Հայաստանի Հանրապետության նախագահի հրամանագրի համաձայն, Հայաստանի Հանրապետության կառավարության կարգադրությամբ: Կազմկոմիտեի նախագահն է Հայաստանի շախմատային ֆեդերացիայի նախագահ Վանիկ Զախարյանը: Կազմկոմիտեի գլխավոր քարտուղարի պարտականությունները կատարելու պատիվը վիճակված է տողերիս հեղինակին: Մեր թեկնածությունները արժանացել են նաև ՖԻԴԵ-ի հավանությանը և ճանաչվել են պրեզիդենտ Կամպոմանեսի և նախագահական խորհրդի կողմից:

Կազմկոմիտեի կազմում են Հայաստանի Հանրապետության կառավարության, արտաքին գործերի, առևտրի, տրանսպորտի և հաղորդակցության, նյութական ռեսուրսների նախարարությունների, հեռուստառադիոընկերության, Հայկական ավիաուղիների, Երևանի քաղաքապետարանի, օլիմպիական օբյեկտների ղեկավարները:

Ավելի վաղ Հայաստանի Հանրապետության նախագահի հրամանագրով օլիմպիադայի և կոնգրեսի պատշաճ մակարդակով անցկացմանն օժանդակելու նպատակով ստեղծվել էր Հոգաբարձուների խորհուրդ Հայաստանի Հանրապետության պետական նախարար Արմենակ Ղազարյանի նախագահությամբ: Չկրկնելու համար ավելի վաղ մամուլում հրապարակված կազմը, ուզում ենք միայն հիշեցնել և շեշտել, որ խորհրդի կազմում են բոլոր առանցքային բնագավառները ներկայացնող նախարարները և գերատեսչությունների ղեկավարները: Եվ սա ամենևին պատահական չէ: Առանց վարանելու կարելի է ասել, որ համաշխարհային օլիմպիադան ոչ միայն բացառիկ մարզական ու մշակութային, այլև մեր ժողովրդի ու երկրի համար քաղաքական ու պատմական նշանակություն ունեցող իրադարձություն է: Նշենք թեկուզ մեկ պերճախոս փաստ. Երևան կժամանեն աշխարհի մոտ 130 երկրների պատվիրակներ:

Ինչ խոսք, հսկայածավալ ու բազմաբնույթ նախապատրաստական աշխատանքներ են մեզ սպասում: Օլիմպիադայի և կոնգրեսի նախապատրաստման և անցկացման միջոցառումների համառոտ ծրագիրը, որը երեկ քննարկվեց կազմակերպական կոմիտեն Հոգաբարձուների խորհրդին ներկայացնելու համար, իր մեջ ներգրավում է օլիմպիական սիմվոլիկայի, օբյեկտների նախապատրաստման, քարոզչության, ֆինանսավորման, կապի, ռեկլամի, տրանսպորտի, սննդի, մշակութային ծրագրի և շատ այլ հարցեր՝ չխոսելով արդեն շախմատային խոշորագույն մրցապայքարի բուն կազմակերպման մասին:

1996-ի աշնանը մարզահամերգային համալիրում և ընդհանրապես Երևանում ամենախոշոր տոն պետք է կազմակերպել:

Մեր ժողովուրդն արժանի է դրան:

ԳԱԳԻԿ ՀՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆ
Շախմատի համաշխարհային օլիմպիադայի կազմակերպման կոմիտեի գլխավոր քարտուղար

ՇԱԽՄԱՏ

Հլղաթյանը Բոլեսլավսկու հուշամրցաշարի առաջատար

Բելառուսի մայրաքաղաք Մինսկում մեկնարկել են Իսահակ Բոլեսլավսկու հիշատակին նվիրված շախմատի կանանց և տղամարդկանց մրցաշարերը: Հիշենք, որ Խորհրդային Միության ուժեղագույն շախմատիստներից Իսահակ Բոլեսլավսկին Տիգրան Պետրոսյանի սիրելի և հավատարիմ մարզիչն էր և մեծ եռանդ է ներդրել, որպեսզի Պետրոսյանը հաղթի Բոտվիննիկին:

Հարգելով շախմատի մեծ տեսաբանի հիշատակը՝ Երևանից չորս շախմատիստ են մեկնել Մինսկ՝ միջազգային վարպետ Էդուարդ Մնացականյանը, գրոսմայստեր Էլինա Դանիելյանը, ինչպես նաև Գոհար Հլղաթյանը և Տիգրան Պետրոսյանը:

Առաջին տուրում Գոհար Հլղաթյանը հաղթեց բելառուս շախմատիստուհի Լագվիլավային: Հաղթանակ տոնեց նաև պատանի Տիգրան Պետրոսյանը: Էդուարդ Մնացականյանը բավարարվեց ոչ-ոքիով: Ցավոք՝ Էլինան պարտվեց Բելառուսի առաջատար շախմատիստուհիներից Զայացին:

Երկրորդ տուրում միմյանց հետ հանդիպեցին Հայաստանի չեմպիոնուհի Էլինա Դանիելյանը և Երևանի չեմպիոնուհի Գոհար Հլղաթյանը: Արձանագրվեց ոչ-ոքի:

Երրորդ տուրում Գոհարը հաղթեց շախմատային հռչակավոր Բոտվիննիկ ազգանունը կրող շախմատիստուհուն: Էլինան ևս հաղթանակ տարավ:

Երեք տուրից հետո Գոհար Հլղաթյանն ունի 2,5 միավոր, Էլինա Դանիելյանը՝ 1,5: Տղամարդկանց մրցաշարում, նույնքան տուրից հետո ՀՀ կանանց հավաքականի մարզիչ Էդուարդ Մնացականյանը վաստակել է մեկ միավոր:

ԻՐԱՐԱՆՑՈՒՄ

Իտալական «Կալչիոյի» թիկունքում ֆաշի՞զմ

ԳՐԻԳՈՐ ԱՄԻՐԶԱՅԱՆ
Վալանս, Ֆրանսիա

Սև ամպեր են կուտակվել Իտալիայի ազգային առաջնության «Կալչիոյի» երկնակամարում: Բոլորն արդեն տեղյակ են, որ 1995 թ. հունվարի 22-ին «Ջենոա»-«Միլան» խաղից առաջ մարզասերների միջև ծագած կռվի հետևանքով դժբախտ դեպք է պատահել: Ճենովացի 24-ամյա Ջովաննի Սպանիոլին դանակի հարված ստանալով «Միլանի» երկրպագուներից մեկի կողմից մահացավ հիվանդանոցի ճանապարհին: Հիմա Իտալիան սգի մեջ է: Իտալիայի ազգային օլիմպիական կոմիտեն որոշեց հրաժարվել փետրվարի 4-ին և 5-ին նախատեսված մարզական բոլոր միջոցառումներից, ի նշան բողոքի այդ ոճրագործության դեմ: Սպանիոլիի սպանությունը մեծ արձագանք ունեցավ ամբողջ Եվրոպայում, սակայն սա առաջին դեպքը չէ իտալական ֆուտբոլում, որը վերջին ժամանակներս տառապում է վայրենի արարքներով և հիշեցնում 80-ական թվականների ֆուտբոլի քաոսային իրավիճակը Մեծ Բրիտանիայում: 1985 թ. հոկտեմբերի 1-ից մինչև 1994 թ. վերջը 6 ֆուտբոլասերներ են մահացել իտալական մարզադաշտերում, իսկ 1994 թ. նոյեմբերի 20-ին Բրեշիայում բուռն կռիվներ սկսվեցին մի շարք մարզասերների միջև: Բրեշիայի դատախազի տեղակալ Ջովաննի Սելմինը փորձելով միջամտել՝ դանակահարվեց: 12 հուլիգաններ բռնվել էին: Նրանց ղեկավարն էր ծայրահեղ-աջակողմյան (շովինիստական) քաղաքական մի կազմակերպության հիմնադիր 37-ամյա Մորիցիո Բոկաչչին:

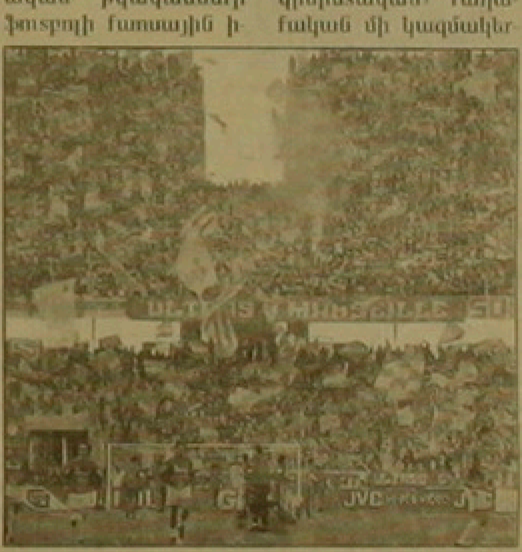

Հաճախ Իտալիայի մարզադաշտերում կարելի է տեսնել խումբ-խումբ «մարզասերների», որոնք տարածում են գերմանական նացիստների գաղափարախոսությունը, որը մոտ է իտալական ֆաշիստական խմբերին: Մուսոլինիի երկրում այդ գաղափարախոսությունը վտանգավոր բնույթ ունի:

ԼԻԲԱՆԱՆ

Ֆուտբո՞լ, թե քաղաքական ծանոթ և հնացած խաղեր

Արկադի Անդրեասյանը հեռացված ՀՄՄ-ից

ՀԱՄՕ ՄՈՍԿՈՖՅԱՆ
Բեյրութ, Լիբանան

Թվում էր, թե վերջապես լիբանանյան ֆուտբոլն ազատվել է կողմնակալության, կաշառքի, պատվերներ կատարելու, կրոնական կողմնապահության գարշելի հիվանդություններից: Հերթական իրադարձությունները հակառակն են ապացուցում, ցավոք, որոնց զոհը դարձավ ՀՄՄ-ն: Այդ այն դեպքում, երբ վերջինս վերելքի մեջ էր և կարող էր հասնել առաջնության առաջատար հայկական մյուս թիմին՝ ՀՄԸՄ-ին:

ՀՄՄ-ն մրցում էր Լիբանանի վերջին տարիների մշտական չեմպիոն Բեյրութի «Անսարի» հետ, որին երկրի ֆուտբոլի ֆեդերացիան և քաղաքական այն շրջանակները, որոնք դժբախտաբար տնօրինում են նաև ֆուտբոլային առաջնության արդյունքները, որոշել են յոթերորդ անգամ «նվիրաբերել» ոսկե մեդալները: Խաղը տեղի էր ունենում «Անսարյան» քաղաքապետարանի խաղադաշտում: Հատկապես այս մրցման համար արտոնվել էր հանդիսականների հոծ ներկայությունը:

Հանդիպման գլխավոր «հերոսը» գլխավոր մրցավար Նիզար Ուաքեն էր, որը, ինչպես նշում են տեղի արաբական թերթերը, հատուկ պատվեր կատարելու համար հրավիրվել էր հարևան Սիրիայից: Մի մրցավար, որն այդ պահին զրկված էր իր երկրի ֆուտբոլի ֆեդերացիայի կողմից: Կաշառված մրցավարը, եզրային մրցավար Նեբիլ Ալյադի աջակցությամբ հայկական թիմին զրկեց հաղթանակից:

Խաղի ընթացքում ՀՄՄ-ի 6 ֆուտբոլիստներ դեղին քարտ ստացան, իսկ երկուսը հեռացվեցին դաշտից: Կարո Գրիգորյանի խփած հրաշալի գոլը չգրանցվեց:

Մրցավարը միտումնավոր երկարաձգելով խաղը, վերջին րոպեներին 11 մ. հարված նշանակեց ՀՄՄ-ի դարպասին և «Անսարը» կարևոր հաղթանակ «կորզեց»:

Ապշահար մարզասերները, արաբ հեռուստալրագրողները, ռադիոկայանները, թերթերը քննադատության ահավոր կրակի տակ առան մրցման կազմակերպիչներին, ֆուտբոլի ֆեդերացիային, մրցավարներին:

Դրանից առաջ նույնը կրկնվել էր ՀՄՄ-«Նժմե» հանդիպման ժամանակ, ՀՄՄ-ի հայաստանցի-«լիբանանցի» աստղերը հոգեկան ծանր ապրումներ էին ունեցել, երբ մրցավարը խփված երկու «մաքուր» գոլերը խաղից դուրս էր հաշվել: Այն ժամանակ էլ լրատվության գրեթե բոլոր միջոցները բողոքի ալիք էին բարձրացրել խայտառակ կատակերգության համար, սակայն ապարդյուն:

Ինչևէ, Լիբանանի առաջնության մասնակիցները հասեցին հասարակածը և բազմահազար ֆուտբոլասերներն այժմ կարող են ժամանակավորապես շունչ առնել առաջիկա լուրջ «ճակատամարտերից» և անկանխատեսելի իրադարձություններից առաջ:

Առաջին շրջանն ավարտվեց առաջատարի՝ ՀՄԸՄ-ի և չեմպիոնի՝ «Անսարի» սկզբունքային մրցավեճով, որը հետաձգվել էր նախորդ տուրերից:

Հետաքրքիր է, որ այս անչափ կարևոր հանդիպումը տեղի ունեցավ առանց հանդիսականների: Լիբանանի ֆուտբոլի ֆեդերացիան՝ վախենալով նոր «ճակատամարտերից», որոնք կարող էին ավարտվել բանակի զինյալ ջոկատների միջամտությամբ, ստիպված էր գնալ այդ քայլին:

ՀՄԸՄ-«Անսար» հանդիպման մրցավարները եգիպտացիներ էին, որոնք այս անգամ հիանալի կատարեցին իրենց պարտականությունը: ՀՄՄ-«Անսար» խայտառակ խաղից հետո բոլոր թիմերի պատասխանատուները պահանջում են այսուհետ հրավիրել ոչ լիբանանցի մրցավարների՝ մարզադաշտերն ազգամիջյան բախումների թատերաբեմ չդարձնելու համար: Հանդիպումն ավարտվեց Լիբանանի չեմպիոնի 8-րդ անընդմեջ հաղթանակով (2-1): Երբ հաշիվը 2-0 էր, ՀՄԸՄ-ից միակ պատասխան գնդակը խփեց կապիտան Վարդան Ղազարյանը: Հաշիվը հավասարեցնելու Աշոտ Բարսեղյանի, Խորեն Հովհաննիսյանի, Աբրահամ Խաչմանյանի, Սամվել Պողոսյանի ջանքերն ապարդյուն անցան: Հակառակ պարտությանը՝ ՀՄԸՄ-ն շարունակում է միանձնյա գլխավորել մրցաշարային աղյուսակը:

Շուտով սկսվելու են Լիբանանի գավաթի մրցումները: Իսկ անցյալ տարվա գավաթի խաղարկության եզրափակիչի մասնակից ՀՄՄ-ն պատիվ ունի լիբանանյան ֆուտբոլը ներկայացնել Ասիայի գավաթակիրների գավաթի խաղարկությունում: Բավականին դժվար մի առաքելություն, որը նաև մարզական նոր փորձառություն և ինչու չէ, փառք է խոստանում հայկական նշանավոր ակումբին: ՀՄՄ-ն հիմա հանդես է գալիս առանց իր գլխավոր մարզիչ, հայրենի նախկին անվանի ֆուտբոլիստ Արկադի Անդրեասյանի: Ըստ ֆուտբոլային շրջանների Անդրեասյանի հեռացվելու պատճառները եղել են իր անհամաձայնությունները ակումբի ղեկավարների և որոշ խաղացողների հետ: Հանդիպելով խիստ վշտացած Արկադիին, անկարելի եղավ իմանալ նրա հետագա ծրագրերը: Թվում է, թե նախկին ֆուտբոլային աստղը ստանձնելու է արաբական թիմերից մեկի մարզչի պաշտոնը: Համենայն դեպս՝ Անդրեասյանը հայրենիքից հեռու ապրուստի միջոցներ որոնող հայ մարզիչների և մարզիկների մեծ բանակի վերջին զոհը չէ: Պրոֆեսիոնալ սպորտի հասկացողություններից, ցավոք, չափազանց հեռու են սփյուռքահայ մարզական միությունները:

Առաջնության աղյուսակն առաջին շրջանից հետո

	Խ	Հ	Ո	Պ	Գ	Մ
1. ՀՄԸՄ	13	9	2	2	19-9	29
2. Անսար	13	8	4	1	21-9	28
3. Նժմե	13	8	4	1	21-10	28
4. ՀՄՄ	13	5	6	2	13-10	21
5. Ռասինգ	13	5	5	3	13-11	20
6. Սաժես	13	3	8	2	14-12	17
7. Թադամ. Սուր	13	4	4	5	19-16	16
8. Բուրջ	13	3	6	4	10-12	15
9. Ախա Ահլի Ալ.	13	4	2	7	14-16	14
10. Ահլի Սարբա	13	3	4	5	14-19	13
11. Սաֆա	13	2	6	5	19-19	12
12. Հարաքեթ Շ.	13	2	4	7	20-32	10
13. Սալամ	13	3	1	9	16-28	10
14. Ահլի Սայդա	13	1	6	6	5-15	9

ՆՈՐԱՁԵՎՈՒԹՅՈՒՆ

Սաբատինին գարուն է բերում

Արգենտինացի աշխարհահռչակ թենիսիստուհի Գաբրիելա Սաբատինիի

մասին մեր թղթակից Գրիգոր Ամիրզայանը հաճախ է գրում: Երևում է, «սիրահարված» է այդ գեղեցկուհի թենիսիստուհուն:

Վերջերս Մելբուռնում տեղի ունեցած Ավստրալիայի բաց առաջնությունում, որը մտնում է «Մեծ սաղավարտի» ծրագրի մեջ, Գաբրիելան անհաջող հանդես եկավ: Դեռ 1/32-րդ եզրափակիչում անվանի թենիսիստուհին պարտվեց ամերիկացի Մարիան Վերդել-Վիտմեյերին (4-6, 4-6), որը ATP-ի համաշխարհային դասակարգման ցուցակում գրավում է ընդամենը 47-րդ տեղը: Բայց թենիսի աշխարհում մարզասերներին միայն խաղերը չեն հետաքրքրում, այլ նաև իրենց կուռքերի արտաքինը, նրանց կեցվածքն ու պահվածքը խաղադաշտում: Եվ միայն հաղթողներին չէ, որ ծափահարում են: Այսպես, չնայած անհաջողությանը, Ավստրալիայում թենիսի սիրահարներին Գաբրիելա Սաբատինին ավելի շատ գերել է ոչ թե իր գեղեցկությամբ, այլ իր նոր վարսերի գարնանային բազմերանգ գույներով: Թենիսի աշխարհում նույնպես մեծ հաջողություններ ունեցող Գաբին թենիսում նորաձևության հեղինակ է դառնում: Նրա շնորհիվ գարնան շնչառությունն իրեն զգացնել է տալիս:

Բաժինը վարեց՝ ՍՄԲԱՏ ԲԱՂԴԱՍԱՐՅԱՆ

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ **օրվա հեսքով**

ՀԱՐՑՈՒՄ

«Վերցրել եմ եւ շարունակելու եմ վերցնել...»

Այսպիսին պատասխան տվեց հարցման մասնակիցներից մեկը

Երեւանում անցկացված սոցիոլոգիական հարցման ժամանակ, որը նպատակ ուներ պարզել այժմյան շահարկվող կաշառակերության խնդրին ազգաբնակչության վերաբերմունքը, հարցման է ենթարկվել դեմոգրաֆիական եւ սոցիոլոգիական կառուցվածքի առումով ներկայացուցչական համախումբ (թվով 780 հոգի), որին առաջարկվել է նույնատիպ երեք հարց, իսկ այդ ճանապարհով արտահայտվելու հնարավորություն: Եւ այսպես, կաշառակերությունը մարդու բնույթից բխող մեսական հատկանիշ չարիք է համարում հարցման են թարկվածների 32,8 տոկոսը, 52,1 տոկոսը այն վերագրում է օրինապահության եւ վերահսկողական համակարգի անկատարությանը, 15,1 տոկոսը դժվարացել է պատասխանել:

Հարցման ենթարկվածների 72,3 տոկոսը համարում է, որ առանց կաշառքի հնարավոր չէ ոչ մի հարց լուծել, սակայն միայն 23,7 տոկոսն է ճեում, որ անմիջականորեն առնչվել է այդպիսի իրադրության հետ, եւ ընդամենը 11,3 տոկոսն է համարձակվել խոստովանել, որ ստիպված է եղել կաշառք տալ պետական պաշտոնյաներին: Դրանք հիմնականում ձեռներեցներ եւ բարձր եկամուտներ ունեցող այլ քաղաքացիներ են, որոնք գործ են ունեցել հիմնականում մաքսային, ֆինանսական եւ վարչական մարմինների հետ:

Մնացածները նշել են ոստիկանության, գործադիր խորհուրդների, առողջապահության եւ կրթության բնագավառները: Հարցման ենթարկվածների միայն 6,7 տոկոսն է հավաստում, որ պետական պաշտոնյաներն անկաշառ են: Մնացածները (մոտավորապես 21 տոկոսը) դժվարացել են պատասխանել:

Հարցման ենթարկվածները առավել ակտիվ են պատասխանել այն հարցին, թե կենցաղային հարցերի կարգավորման համար «շնորհակալություն» հայտնե՞լ են արդյոք համապատասխան հիմնարկների կամ կազմակերպությունների աշխատակիցներին: Փաստորեն, յուրաքանչյուր չորրորդը «ստիպված» կամ «կամավոր» «շնորհակալություն» է հայտնել բնակարանների սեփականաշնորհման, նոր անձնագրերի ստացման, արտասահմանյան ուղեւորությունների հետ կապված փաստաթղթերի ձեւակերպման, լուսագինը կենտրոնացված, ցուցակագրված բուժական օգնության հետ կապված անձանց:

Հարցման ենթարկվածների 49,6 տոկոսը համոզված է, որ դեռեւս իշխանությունը ի վիճակի չէ պայքարել կաշառակերության դեմ, եւս 27,8 տոկոսը գտնում է, որ կարող է, բայց չի՞ ցանկանում, եւ միայն 6,2 տոկոսն է պայքարը կաշառակերության դեմ համարում ամբողջ հասարակության խնդիր:

Մեզ մնում է միայն խոսքը տալ դեսպությանը...

«Ա2» հետազոտական ծառայություն

ՍՏԵՓԱՆԱԿԵՐՏ

Գերիների փոխանակում. Եթե Բաքուն ընդուներ երկու ուղղումը

«Ղարաբաղյան պատվիրակությունը ընդհանուր առմամբ ընդունելի է համարում միջնորդների կողմից առաջարկված գերիների ու պատանդների փոխանակման վերաբերյալ մոսկովյան համաձայնագրի նախագիծը», այս մասին տեղեկացրեց ԼՂՀ ազգային անվտանգության վարչության պետ, ռազմագերիների ու պատանդների հարցերով պետական հանձնաժողովի նախագահ Ալեքսանդր Առուստամյանը, մեկնաբանելով Մինսկի խմբի շրջանակներում վերջերս Մոսկվայում անցկացված ղարաբաղա-ադրբեջանական բանակցությունների արդյունքները: Սակայն, Առուստամյանի կարծիքով, համաձայնագիրը ավելի լիարժեք կլինի, եթե ադրբեջանական պատվիրակությունը ընդունի ղարաբաղյան կողմի առաջարկած 2 ուղղումը հակամարտությանը չառնչվող բոլոր հայերի ազատագրման եւ Կարմիր խաչի ներկայացուցիչներին ադրբեջանական բանտեր անարգել այցելելու հրավիրման(?) տրամադրման վերաբերյալ: Պետհանձնաժողովի նախագահի խոսքերով, Հայաստանում ՄԱԿ առաքելության ղեկավար Էրվին Բոյին, որը մասնակցել է մոսկովյան հանդիպմանը, հաստատել է այն փաստը, որ Ադրբեջանում Կարմիր խաչի ներկայացուցիչներին հաճախ չեն թույլատրում այցելել հայազգի գերիներին եւ պատանդներին: Ըստ տեղեկությունների համաձայն, բազմաթիվ հայեր Ադրբեջանում պահվում են ոչ թե պետական բանտերում, այլ անհատ անձանց մոտ եւ ադրբեջանական բանակի տարբեր զորամասերում: Ադրբեջանական կողմը ակտիվորեն հանդես է գալիս առաջին ուղղման դեմ, ժխտելով ադրբեջանական իշխանությունների կողմից հակամարտությանը չառնչվող հայերի առեւանգման փաստը: Թեեւ հայտնի է, որ նույն Կարմիր խաչի միջոցով պաշտոնական Բաքուն Ստեփանակերտ է ուղարկել հակամարտությանը չառնչվող աշխարհի հայ պատանդների ցուցակը, փորձելով փոխանակել վերջիններիս ադրբեջանցի ռազմագերիների հետ: Ալեքսանդր Առուստամյանի հաղորդած տվյալների համաձայն, ըստ մոսկովյան համաձայնագրի նախագծի, պետք է փոխանակվեն վիրավոր ռազմագերիները, կանայք, հիվանդները, 50-ն անց եւ 16-ը չբոլորած անձինք:

«Բանակցությունները կանցնեին առավել կառուցողական մթնոլորտում, եթե ադրբեջանական պատվիրակությունը ղեկավարեր այդ հանրապետության ազգային անվտանգության նախարար Նամիգ Աբբասովը, մի անձնավորություն, որն ի վիճակի է կոնկրետ հարցեր լուծել: Սակայն վերջինս նախկինի պես խուսափում է ԼՂՀ ներկայացուցիչների հետ ուղիղ շփումներից, ինչը կասկածամտություն է առաջացնում գերիների եւ պատանդների փոխանակման գործընթացի արագացման հեռանկարայնության մեջ», վերջում նշեց Ալեքսանդր Առուստամյանը: **Լ.Ա.**

ԵՐԵՎԱՆ

Տոկոբանկի մասնաճյուղը՝ ՌԻԱ-բանկ

ԵՐԵՎԱՆ, 21 ՓԵՏՐՎԱՐ, ՄԵԱՐՔ: Տոկոբանկի երեւանյան մասնաճյուղի հիման վրա ռուս-հայկական ՌԻԱ-բանկ նոր բաժնետիրական առեւտրային բանկի բացման կապակցությամբ Տոկոբանկի մասնաճյուղը դադարեցնում է իր գործունեությունը որպես ռուսական բանկի ստորաբաժանում: Այս մասին «Սնարք» գործակալությանը տեղեկացրել է մասնաճյուղի կառավարիչ Իվան Սեմյոնովը: Նրա խոսքերով, ներկայումս աշխատանքներ են տարվում վարկառուներից տրամադրված միջոցների հավաքման եւ մասնաճյուղի պարտքերի մարման ուղղությամբ: Սեմյոնովը նաեւ նշել է, թե Տոկոբանկի մասնաճյուղի սնանկացման մասին պնդումները անհիմն են: Բանկի մասնաճյուղը ավանդներ չի ընդունել ֆիզիկական անձանցից եւ այդ պատճառով որեւէ պարտավորություն չի կրում: ՌԻԱ-բանկի ստեղծման մասին որոշումը ընդունվել է այն հիմնավորմամբ, որ մասնաճյուղի կարգավիճակը հնարավորություն չի տալիս այդ ֆինանսական կազմակերպությանը իրականացնելու բանկային գործառույթների ողջ ծավալը եւ չունի այնպիսի իրավունքներ, որոնք ունեն ինքնուրույն բանկերը:

■ *Ըստ ՀՀ էկոնոմիկայի նախարար Արմեն Եղիազարյանի, կառավարության հաշվարկների համաձայն, ՀՀ մեկ շնչի սպառողական զամբյուղի եւ հիմնական կոմունալ ծառայությունների վարձի ընդհանուր գումարը կազմում է շուրջ 5000 դրամ: Ըստ նույն աղբյուրի, ամսական ԱՄՆ 3 մլն. դոլարի գումար մուտք է գործում Հայաստանի Հանրապետության օգնության կարգով:* ԼՏ

ՏԱԳՆԱՊ

Չեչնիայի կառավարությունը կընտրվի կես տարուց ոչ շուտ

ՄՈՍԿՎԱ, 21 ՓԵՏՐՎԱՐ, ՌԻԱ ՄԱՐՔ: Չեչնիայի Հանրապետությունում ընտրությունների եւ հանրաքվեների անցկացման հնարավորություն կստեղծվի կես տարուց ոչ շուտ, իսկ մինչ այդ անորինական է Չեչնիայի որեւէ կառավարություն: Երկուշաբթի օրը Մոսկվայում, մամլո ասուլիսում այս կարծիքը հայտնեց Չեչնիայի ազգային վերածնության կառավարության նախագահ Սալամբեկ Հաջիեւը: Նա ընդգծեց, որ հանրապետության 12 շրջաններից 5-ում այժմ գերիշխում են Դուդաեւի կողմնակիցները: Կոչ անելով հրաժարվել խնդրի լուծման ուժային մեթոդներից, Հաջիեւը միաժամանակ մերժեց Դուդաեւի հետ բանակցելու հնարավորությունը, որը, իր կարծիքով, «անցն դունակ է փոխզիջման եւ բանակցությունները կօգտագործի միայն ուժերը համալրելու նպատակով»: Հաջիեւը կտրականապես մերժեց «Մոսկվայի եւ Գրոզնու ներկայացուցիչներից համատեղ ժամանակավոր կառավարություն կազմելու» գաղափարը: Ըստ նրա կանխատեսման, «Չեչնիան, անկասկած, կընտրի Ռուսաստանի հետ համատեղ կյանքը, բայց երբեք չի ունենա նախագահական կառավարում, լինի Դուդաեւը, թե մեկ ուրիշը»: Չեչնիայի ընդդիմության ղեկավարը համոզված է, որ խաղաղություն եւ անդորր կհաստատվեն լոկ այն ժամանակ, «երբ յուրաքանչյուր բնակավայր կստանա լիակատար ինքնուրույնություն, երբ հաղթանակի դառնով Չեչնիային բնորոշ տեղական ինքնակառավարման սկզբունքը»:

«Դուդաեւ-Համիդով խոսակցությունը չի լսվել»

ԲԱՔՈՒ, 21 ՓԵՏՐՎԱՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Չեչնիայի Հանրապետության նախագահի առաջին խորհրդական Ռազման Գայսեմիրովը սատեց տեղեկությունները, թե Ռուսաստանի հատուկ ծառայությունները որսացել են Ջոհար Դուդաեւի եւ Ադրբեջանի ընդդիմության որոշ ղեկավարների հեռախոսազրույցներ: Նա նաեւ նշեց, թե տեղեկություններ ունի նմանօրինակ «լրտեսական արտահոսքերի» կազմակերպման վերաբերյալ հակահետախուզության դաշնային ծառայության ղեկավար Ստեպաշինի տված հատուկ կարգադրության մասին: Հարկ է նշել, որ մոսկովյան «Կոմսոմոլսկայա պրավդայի» շաբաթօրյա համարում հրապարակվել էր նախագահ Ջոհար Դուդաեւի եւ Ադրբեջանի նախկին ներքին գործերի նախարար, ադրբեջանական «Գորշ գայլերի» ղեկավար Իսկենդեր Համիդովի հեռախոսազրույցի սղագրությունը:

«Նոյյան տապան» հեռագրական գործակալություն

ՎԱՇԻՆԳՏՈՆ

Ադրբեջանին աջակցելը Թուրքիայի վրա կնստի 600 մլն դոլլար

ՎԱՇԻՆԳՏՈՆ, 21 ՓԵՏՐՎԱՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: «Թուրքիայով մարդասիրական միջանցքի բացման դեմ հայկական կողմը շահագրգռված չի լինի Ղարաբաղի հակամարտության խաղաղ կարգավորմամբ», հայտարարեց Ադրբեջանի արտաքին քաղաքականության գծով ղեկավար Վաֆա Գուլուզադեն: Այդ մասին հայտնելով, ադրբեջանական աղբյուրները մեջբերում են նրա հետեւյալ պնդումը. «Չնայած այդ մարդասիրական միջանցքը Հայաստանի տարածքով Ադրբեջանի պարենավորման նպատակով օգտագործելու հնարավորության վերաբերյալ Երեւանի արած հավաստիացումներին, ես դեմ եմ դրա անհապաղ բացմանը: Միջանցքը կկարողանա գործել միայն հաշտության համաձայնագրի ստորագրումից հետո, որի հարցում մենք գտնում ենք մեր թուրք պաշտոնակիցների ըմբռնումը»:

Դրա հետ մեկտեղ երկուշաբթի օրը ԱՄՆ Կոնգրեսի ներկայացուցիչների պալատի անդամներին է ներկայացվել այն օրինագիծը, որով նախատեսվում է դադարեցնել ֆինանսական օգնությունն այն պետություններին, որոնք խոչընդոտում են իրենց տարածքով Միացյալ Նահանգների կառավարության մարդասիրական բեռների առաքմանը:

«Չնայած այն բանին, որ փաստաթուղթն ուղղված չէ որեւէ երկրի դեմ, այն կդիպչի Թուրքիային, որը բաց չի թողնում Հայաստանի համար նախատեսված ԱՄՆ կառավարության մարդասիրական բեռները», Վաշինգտոնում հայտարարեց ներկայացուցիչների պալատի միջազգային գործողությունների ենթակոմիտեի եւ մարդու իրավունքների կոմիտեի նախագահ Քրիստոֆեր Սմիթը: Նա նշեց, որ Անկարան, իր գործողություններն արդարացնելով «Լեռնային Ղարաբաղի հայերի կողմից» Ադրբեջանի տարածքների գրավմամբ, դրա իրավունքը չունի, քանի որ հակամարտ կողմ չէ: Բացի դրանից, ընդունելով այդ օրինագծից նախագահ Բիլ Քլինթոնի վարչակազմի դժգոհությունը, կոնգրեսականը հայտնեց Կոնգրեսում դրան նվիրված առաջիկա ունկնդրումների մասին:

Մամլո ասուլիսի մասնակիցներից մեկը՝ Կոնգրեսում վերջերս կազմավորված հայկական խնդիրների խմբակցության համանախագահ Ֆրանկ Պալլոնեն հատկապես ընդգծեց, որ «Թուրքիան, շարունակելով մեծ փոխառություններ ստանալ ԱՄՆ-ից, խոչընդոտում է Հայաստանին տրամադրվող օգնությանը, որին Վաշինգտոնն օգնում է դառնալ ուժեղ եւ ինքնակառավարվող երկիր»: Իր հերթին սենատոր Ջոզեֆ Քենեդին հայտարարեց. «Ժամանակն է, որ Միացյալ Նահանգները ցուցադրեն իրենց բարոյական առաջատար դիրքը եւ ասեն՝ բավական է»:

Ադրբեջանական աղբյուրների մեկնաբանությունների համաձայն, չնայած այն բանին, որ պաշտոնական Անկարան դեռեւս չի արձագանքել Կապիտոլիումի բլրի վրա տեղի ունեցած վերջին իրադարձություններին, մարդասիրական միջանցքների ակտիվ ընդունման հետեւանքով Թուրքիան այս տարի կարող է կորցնել 600 մլն դոլլար: Բացի դրանից, Վաշինգտոնում Թուրքիայի դեսպանը օրինագծի հեղինակներին մեղադրեց Ադրբեջանի խնդիրների հանդեպ անուշադրության մեջ, որի մեկ միլիոն փախստականներ ԱՄՆ Կոնգրեսի կամքով զրկված են Միացյալ Նահանգների կառավարական օգնությունից:

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

Մանկոյի տարածման գործակալության կրպակներում վաճառվում է պարբերական բնական-պարծողակ մեջբ. որն ունի ռակի սերտիֆիկատ, տրված Թուրքմենիայի եւ Հայաստանի Հանրապետության համապատասխան ծառայությունների կողմից: Վճարումը կարելի է կատարել ինչպես կանխիկ, այնպես էլ փոխանցման կարգով: Շտապեցեք ձեռք բերել:

Մանկոյի տարածման գործակալությունում վաճառվում են արտասահմանյան արտադրության պարծողակ հեռախոսներ եւ գրասենյակային սարքեր: Վճարումը կարելի է կատարել կանխիկ եւ փոխանցման կարգով: Շտապեցեք ձեռք բերել:

ՎԱՃԱՌՈՒՄ ԵՄ

Երեք սենյականոց բնակարանս Հանրապետության հրապարակին անմիջապես կից: Հասցեն՝ Աբովյան փ. 1/1, հեռ.՝ 565679, 522457

ԳՆՈՒՄ ԵՄ

Մեկ սենյականոց բնակարան քաղաքի կենտրոնում կամ մետրոյի «Բարեկամություն» եւ «Սասունցի Դավիթ» կայարանների շրջակայքում: Զանգահարել՝ 581841, 637166:

ՎԱՃԱՌՎՈՒՄ Է

երկու առանձնատուն, 250 քմ ընդհանուր տնամերձ հողամասով «Զվարթնոց» կինոթատրոնի մոտակայքում:

Զանգահարել 58-33-26

Հայաստանի Հանրապետության ազգային փոխադրող

«Հայկական ավիաուղիներ»

ավիաընկերությունը հայտնում է, որ մարտի 1-ից

Երեւան-Մինվոդի-Երեւան

չվերթը կկատարվի միայն «Զվարթնոց» օդանավակայանում:

Չվերթները կայանալու են ամեն օր:

Տոմսերը կարելի է ձեռք բերել ավիաընկերության գլխավոր ծառայությունից:

Հասցեն՝ Մաշտոցի պող. 15

«Հայաստան» հրատարակչության տպարան. Երեւան 23, Արշակունյաց 2 Գրանցման թիվ 65. Դասիչ 69149. Պատվեր 1981 Տպաքանակը՝ 7000 Ստորագրված է տպագրության՝ 21. 02. 1995 Գինը՝ 40 դրամ

digitised by A.R.A.R.@